

309278

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. II.
సంపుటము. క.

జెన్న పట్టణము 1918 సం॥ మార్చి నెల 12 వ-తేది మంగళవారము
పింగళ నామ సంవత్సర మాఘ మాస బహుళ అమావాస్య 3౦.

No. 283

సంచిక ౨౮౩

కురోమియా

నవనీతము

(1044)

PRICE-ONE RUPEE - POSTAGE EXTRA.
Messrs. SPENCER & Co. LD., MOUNT ROAD, MADRAS.

పుండ్లు, గాయములు, మూలశంఖి,
తలనొప్పి, నడుమునొప్పి, జలుబు
మున్నగువాటికి సిద్ధపథము.
పలువురు పయోగించి, పెక్కు-
సంతానపత్రములనందించుచున్నారు.
ఒకవారు ఉపయోగించిన దాని
అమృతోపయోగము మీకే
తెలియును. డబ్బీరు 1-0-0.

స్వేచ్ఛరు కంపెనీ, మాంటురోడ్డు, మదరాసు.

K. B. JOSHI & Co,

32, Hornby Road Fort,

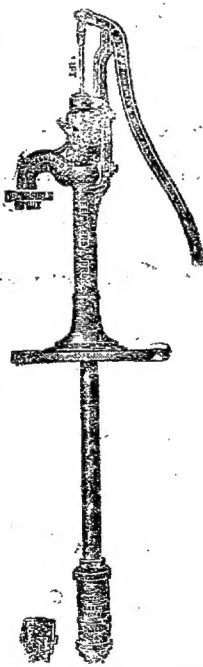
BOMBAY.

LARGEST HAND PUMP

Our 3 inch Pump is the largest available Hand Pump on the Market. Very useful for Shallow Water. Large capacity to suit small irrigation write for particulars and prices (537)

ALSO

Hand Pumps for very deep wells up to 150 ft; Tank Pumps of new pattern, ready in stock. Write at once for further particulars.

AWARDED
GOLD MEDAL

490

IN THE
BARODA EXHIBITION

For its Sweet Lasting & Delightful Smell

TO

THE WORLD-RENOUNDED

OTTO PARASTAN (REGD.)

Therefore, please just try and enjoy.

Prices: 1/2 oz. 1 dram. 1/2 dram. Card. 2-0-0 0-12-0 0-8-0 0-1-0

Sample Free on sending 3 annas postage Stamps.

ALSO, PLEASE TRY OUR

PARASTAN HAIR OIL (REGD.)

Free from mineral oils. Best for the Hair.

Prize Re. 1, and Postage Extra.

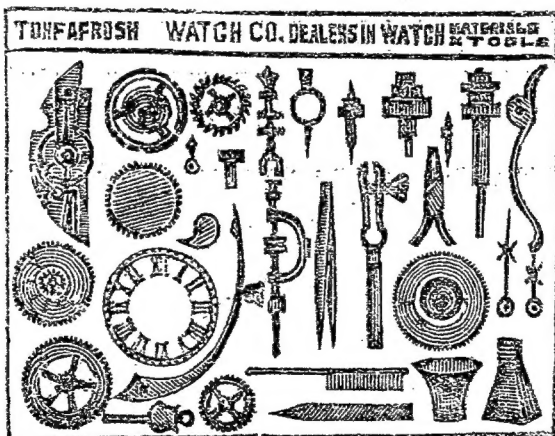
Sample Free on sending 1 anna postage Stamp.

The Parastan Perfumery Co.

No. 1, PYDHONIE, BOMBAY 3.

కళిటలాగు

ఉచితముగా పంపబడును.

TOHFAFROSH WATCH & Co,

Dealers in Watches Materials, Tools

BHENDI BAZAAR, POST No. 9, BOMBAY.

(881) ఉత్తరములు అంగ్లభాషలో వ్రాయవలయును.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండ పురాణము

(పద్య కావ్యము)

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టింది? కులభేదము లేల కలిగి? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమా తెలి? ఈ మొదలగు నిమయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథములై మంచి యభిప్రాయమునిచ్చియున్నాడు. ౩౭౦ మిగుల నులభము. 900 పుటలు ఆత్మ్యత్రయ ప్రతిమాత్రమున్నవి. ధర 5-0-0. కర్పణ చేత.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

శైలి:— నులభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము 2000 పద్యములకలవు. మంచికాగితములపై అచ్చు. కాల్కలైదు ధర 1-8-0. పోస్టుభరము చేరు.

(26) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ

తెలుగు పండితుడు, మృగసింహుడు హైదరాబాదు, కడప.

మోటారు బస్సులు (1091)

వెలకు సిద్ధముగా నున్నవి. ఇరువదిమంది కూర్చునుటకు అనకూలమై క్రొత్త మోటారుబండ్లు మావద్ద నున్నవి. తక్షణం డెలివరీ చేయబడును.

సాత్ ఇండియన్ మోటారు కంపెనీ,

45 పీటర్స్ వీధి, రాయపేట, మదరాసు.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్ డిపో,

మాంటురోడ్డు, మదరాసు.

ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు న్యాయమైన

కేటకు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము.

డాక్టరు, ఆచార్య-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. టి. ఎం.

(946-887)

కేజరు.

స్వదేశి పలకలు. (1090)

బాలరతుగాను మేము స్వదేశి పలకలను తయారు చేసియున్నాము. సీనారేఖలచట్టములలో నవర్చబడి యున్నది. చేయిబానిస పగులవు. చాలకాలమువరకు గట్టిగా నుండును. పైజు 10 1/2 x 8 1/2 ధర 1-కి అణాలు 5.

మొత్తముగా తీయువారికి ప్రత్యేకధరలు.

ఎడ్వర్డు లిండు కో, గుంటూరు.

సెగరోగములకు అమూల్యమైనమందు.

గొనాజోన్

మాత్రవ్యాధులగుండా ప్రపంచ యెట్టి కఠినవ్యాధి యైనను ఒకవారములోపల మంట, నొప్పి, స్రవణము మొదలగు వానిని మిగుల నమ్మకముగా ఇది కుదుర్చును. అనేకమైన శ్రేష్ఠమైనటువంటిన్ని హానిచేయనటువంటి మందులచే తయారుచేయబడినది. ఇదితక్షణమే గుణమునిచ్చుచు వ్యాధికి సంబంధించిన పురుగులను అడుగంట నాశనము చేసి రాను రాను వ్యాధిని పూర్తిగా మాన్పును. మతియు వ్యాధిని మరల వ్యాపించకుండ చేసి దేహమునకు బలమును ముఖమునకు కాంతిని నిచ్చును. ఒకతూరి వాడిచూచిన దానిగుణము మీకే తెలియును. విశేషము వ్రాయనవసరము లేదు. (1081)

A. H. Solomon & Co., (Dept. A.D)

No. 29, Thana St. Chintadripet, MADRAS.

స్వదేశ వస్తువులనే కొనుడు.

విదేశవస్తువులను ఉపయోగించినవారితో మా కట్టి సంబంధ ముండబాదు. ప్రత్యేకముగ స్వదేశపు వస్తువులనే ఉపయోగించువారు మాకు ఆత్మలు. వారే దేశోద్ధారకులు.

లోకమాత ఆది సెంట్రుక్కు, సి. పి. రాయప్పాచ

య్యరు, (బి. ఏ. బి. ఎల్.) బి. పి. వాడియా, పింఛను పుచ్చు కొనిన జిల్లా జడ్జి ఎల్లేపల్లి బానకిరామయ్యగారు మున్నగు దేశభక్తులు చాలమంది కంఠీవరము స్వదేశి కంపెనీలో భాగస్థులుగ నున్నారు. ఇకవైనను దేశభక్తులందరూ అనుమానించక తక్షణము వై కంపెనీలో పాల్గొనుడు. భాగము 1.కి 25 రూ॥లు చొప్పున 300 భాగములు మాత్రమే మిగిలినవి. ఈ 300 భాగములను కొనునట్టి దేశభక్తులను హిందూదేశము కోల్పోయెనా? ప్రాసెక్టరు, షరతులకు ఇట్లు వ్రాయ ప్రార్థితులు. 982

స్వదేశి ఇండస్ట్రియల్ లిమిటెడ్, బ్రాంచి: మధుర.

కంఠీవరం.

నార్తరక సర్కార్లు లైఫ్ ఎయూరను కంపెని లిమిటెడ్ (లిక్విడేషన్ లో నున్నది) నో టీసు. (1087)

జీవితభీమా పోలీస్ హాల్స్ ను, వివాహ సహాయ భీమా పోలీస్ హాల్స్ ను తమ తమ క్రమము కాగితములను 1918 వ సంవత్సరం మార్చి నెల 18 వ తేది లాగా యీ క్రింద సంతకము చేసినవారి పేర పంపుకొనవలెను. ఈ క్రింద వ్రాసిన భాగట్టాయన, కాగితములను పూర్తిగా పంపని యెడల క్రమములు జాపితాలో నున్నాడు చేసికొనవలెను.

1. పోలీస్ దారుని పేరు, 2. పోలీస్ నెంబరు, క్లాసు, (జీవితభీమా, లేక వివాహభీమా, పోలీసు నెంబరు) 3. ఆఖరున చెల్లించిన ప్రీమియము తాలూకు రసీదు, 4. జీవితభీమా లేక వివాహభీమా డివిజన్ లో పోలీస్, 5. ప్రీమియములు యెవరివద్ద చెల్లింపబడినవో ఆ యెజంట్లు పేరు, ప్రస్తుతపు చిరునామా, 6. ఇదివరకే క్రమముల కాగితములు దాఖలు చేయబడిన యెడల, యెవరివద్ద దాఖలు చేయబడినదియును, అందుకుగాను ఇత్యు బడిన రసీదును పంపవలెను. ఒక్కొక్క పోలీస్ క్రమమునకు ప్రత్యేకముగా భాగట్టా వ్రాయవలయునేగాని, ఒక్కొక్క కాగితములో ఒకటికంటె అధికము పోలీస్ భాగట్టా వ్రాయకూడదు.
- ఏజంట్లును, ఇతర క్రెడిటర్లును కూడా తమ హక్కులను వైసి వ్రాయబడిన తేదిలోగా, వపుచర్చ మున్నగు రుజువులతో, దరఖాస్తుచేసికొనవలెను. వైతేదికి పిమ్మట దాఖలు కాబడిన క్రమములు అంగీకరింపబడవు.

12 Dalhousie Square } M. K. Dandeker,
Calcutta. } Incorporated
Accountant Liquidator

126 ఆద్యు తనివారిణి.

ప్రాఫెసర్ జేమ్సు గారి ఎల్లొర్లొ టానిక్ వెరల్లు
ఇది బలహీనులకు, నీరసములకు, అలసత్వమునకు, అయాసము, కుష్ఠనష్టములకు, విద్యాభ్యసనకు, ఉపాధ్యాయులకు, గృహస్థులకు, వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొదలగు వారికి ప్రత్యేకమైనది; బలమును గలిగించును. అనేక తేలములందు ఇందులను భాగపడినవారు. నీవు కూడా చేతికినీమే ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒక మారు పరీక్షింపుము.
25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 ,, ,, ,, 2-0-0
నవీనము! ప రి మ థ ద్ర వ్య ము ల రా జు నవీనము!!

ఆట్టో డిల్ బహర్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముండునట్టి ఆహార్య వాసనయును కలదు. ఆలోచనలో సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బొత్తికాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయ వైసగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన వసము మధ్యలోనుంటే యెంత సుఖమయిన వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంత అనుభవించురు. ఇతర వాసనలు యే వేసియుండినా యీ ఆట్టో డిల్ బహర్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈడినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుడు.
నెల 1/2 (దాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0.8-0 } వి.పి. చార్జి
,, 1 (దాము బుడ్డి 1-కి ,, 0.12-0 } రూ. 0.4-0
,, 1/2 అవున్నబుడ్డి 1-కి ,, 2.0-0 } ప్రత్యేకము.
ఆంగ్లో-యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెని.
నెం 155, జుమ్మా మసీదు వీధి, బొంబాయి
మద్రాసు యెజంట్లు:- మెహతా పురుషోత్తం మూర్తి,
చైకానూరు రోడ్ మదరాసు.

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.
ఈలేహ్యము రక్తమును శుద్ధిచేసి బలమును కలిగించి కాశ్యోతనుఖము పోషించును. 219
ఆహార్యమును కలగజేసి ఆయుర్వృద్ధిని యిప్పించును.
ప్రస్తుతము శాకాభిక్షాణము అను పుస్తకమునకు వ్రాసిన తపోల ఖర్చు లేకయే ఉచితముగా పంపెదము
వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్,
ఆకంకనిగ్రహ కౌముధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

నిర్బంధావాసములు

కలకత్తాపౌరుల ఆక్షేపక సభ.

(మా స్వకీయవిశ్రుతుని యొద్దనుండి)

కలకత్తా, మార్చి 6:
నిన్న సాయంత్రము 5 గంటలకు మా పురమండీరును నందు నిర్బంధావాసములను బ్రవాసశిక్షలను ఖండించుట కొక మహాసభ సమావేశమయ్యెను. లెక్కకు మిక్కిలి యగు చున్న నిర్బంధావాస శిక్షలును, ఏకప్రవాసములును, కొన్ని యెడల బిచ్చియెత్తుటయు, ఆహారపరిత్యాగములును, అత్యుచితములు, (ప్రజల మనస్సులను బూర్తిగా విడిచివైచినవి. ఇటీవల సింధుబాలివియములలో బయల్పడిన పోలీసువారి యసమర్థియు నవకతనకలను, బంగాళావిభజన దినముల నాటి ప్రవాసశిక్షలను గూర్చి యిటీవలనే మార్చేప్రభువు స్వీయచరిత్రమున (బ్రకటించిన) విషయములను, క్లిబజల కలవరమును బలపరిచినవి. నిన్న సాయంత్రము నిర్బంధకాలమునకుఁ జాలముండే సభాభవనములయందు వేలకొలది పౌరులతోఁ గ్రేక్రిరిసియుండెను. సర్ రసవిహారి ఘోషగా రుపపాదించి, మోతీలాలు ఘోష రాయ యతీంద్రనాథాచార్యగారి గ్రంథిక రింపగా, క్రియత వ్యోమకేశచక్రవర్తిగా రధ్యక్షతవహించి క్రింది మహాపన్యాసము గావించిరి.

బి. చక్రవర్తిగారి అధ్యక్షకోపన్యాసము.
మహాజనులారా!

గత పదివత్సరములనుండియు మనదేశమున కతినశాసనము లపరిమితముగ నుద్భవించు చున్నవి. 1907 వత్సరమున రాజధోని సభాశాసనము గావించబడినది. ఇది దేశక్షేమ కరము కాదనియు, నేరములను తొలగింప జాలదనియు, ప్రజలలో నింకను ద్వేషభావము లుత్పన్నమగుననియు సర్ రస విహారి ఘోషగారు నుడివియుండిరి. కాని పీరిమాటలను ప్రభుత్వమువారు లక్ష్యపెట్టలేదు. 1908 సంవత్సరమున వార్తాప్రతి కల ఆపరాధ ప్రోత్సాహ శాసనము నిర్బంధపడినది. 1910 సంవత్సరమున ఇండియన్ ముద్రణశాసనము చేయబడినది. 1914 సంవత్సరమున కుట్రలను చేయువారల శిక్షించుట కాక నొక శాసనము సృష్టింపబడినది. 1915 వత్సరములో ఇండియా రక్షక శాసన ముద్భవించినది. ఇంకను యిట్టికతినశాసనము లనేకములు నిర్మితములు కాగలవని మనలను బెదరింపు చున్నారు.

ఇట్టి కతిన శాసన సహాయముచే పోలీసువారు గత పది వత్సరముల నుండియు నేవిధముగ వర్తింపుచుండిరో మీ కెల్లరకు అనుభవవేద్యమే! గృహపరిశోధనము, ద్వీపాంతర వాస శిక్షలు, రాజకీయాలు కేసులు—ఇవి యీ కాలమునకు పరిపాటి యైనవి. ఈవిధముగ నపరాధాన్వేషక శాఖవారు దుండగములు చేయుట కెంత ధనము వ్యయమగుచున్నదో యెవరి కెలుక. ప్రజాభిప్రాయమును ప్రభుత్వమువారు పరిగణింపరైరి. కాని శాసనబద్ధులును, కాంతివ్యభావులును అగు వంగదేశయు నకులను పెడద్రోవల ద్రోకించు మూల కారణమును గనుగొన ప్రభుత్వమువారు పయత్నింపరైరి.

మరియు, మన కీ విషయమై విభుల విజ్ఞానము లేదని ప్రభుత్వమువారును, ఆంగ్లో ఇండియనులును మనల నాక్షేపించు చున్నారు. కాని ప్రభుత్వమువారి విషయమై మనకు దెలియవరచు చున్నారా? శాసనసభలలో సురేంద్రనాథ టెనర్జి మున్నగువారు వేసిన ప్రశ్నలకు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తర మొసంగరైరి. మా! భవనేంద్ర చంద్ర కే గారు 1917 నవంబరు, 20 తేదీని ప్రభుత్వమువారి నీ విషయముగ ప్రశ్నించిరి:

- (1) ప్రవాసశిక్షలు విధింపబడిన వారి కేర్పాటుపబడిన స్థలములలో నెన్ని నివాసమున కనుకూలమని ప్రభుత్వమువారికి అర్థమైనది? ఆ విషయమై యెట్టి చర్య జరుపబడినది.
- (2) ఈ అర్థి లేవిధముగ నున్నవి? (3) ఈ స్థలములలో నెన్ని స్థలములు (ఎ) మలేరియా గాను (బి) నిర్జన ప్రదేశములుగాను (సి) సర్వామృత ప్రదేశములుగాను, (డి) అరణ్య ప్రదేశములుగాను యున్నవి?

ఇందులకు మా! కేర్ గారి విధముగ ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి: “ప్రభుత్వోద్యోగుల కిదివరకే యెక్కుడు పనియుండుటచే యీ విషయమై పనిచేయుట కష్టము. మరియు, యిందులకు గావించబడు శ్రమకు తగిన ఫలితము ప్రజలకు చేకూరదని ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయము.”

మన మెరిగియున్నంతవరకు గత మూడు వత్సరముల నుండియు నిర్బంధావాస శిక్షలును, ద్వీపాంతరవాస శిక్షలును

తీరముగనున్నవి. ఇండియా రక్షక శాసనము క్రిందను, 1818 సంవత్సరపు 3 వ వంగదేశ శాసన ప్రకారమును మన దేశయు లలో 800 మంది స్వాతంత్ర్య విరహితులైరి. ఇందలి హక్కులు యెట్టి నేరమును లేక, యెట్టి విచారణలు లేకయే తృటికరింపబడినవి. ఇట్టి ఘోరకృత్యములకు రప్పింపబడునను తన ప్రతి కూలాభిప్రాయమును వ్యక్తపరచియుండెను.

మనమిప్పుడు ఇండియా రక్షక శాసనమును గూర్చి యింకను యోచింతము. ఇట్టి శాసనము దేశము పరిపాలనమున నవ్యయించునంతవరకు యే దేశమునను గానరాదు. ఇది సంగ్రామ శాసనము మాత్రమే కాదు, దేశక్షేమమునందు, దేశపరిపాలనా విషయములలో గూడ నవ్యయింపబడి, ప్రజల హక్కులను, స్వాతంత్ర్యమును రూపు మాపుచున్నది.

ఈ శాసనమున నిర్బంధావాస శిక్షలగూర్చి, యెవరైన ప్రజాక్షేమమునకు ప్రతికూలముగ వర్తించునట్లుగాని, వర్తింపచున్నట్లుగాని సిగిలు మిలిటరీ అధికారు లనుమానించిన యెడల, అట్టి వారి నొక నియమితస్థలమున నివసింపవలెనని గాని, తగిన విధమున వర్తింపవలెనని గాని ఆ అధికారులు వ్రాతమూలకముగ వారికి తెలియ పరుపవలెనని చెప్పుబడి యున్నది.

ఈ క్లాజున కనుగుణముగ నీ క్రింది శాసనము గావించబడినది:—“ప్రజాక్షేమమునకు గాని, బ్రిటిషు ఇండియా రక్షణమునకు గాని భంగకరముగ వర్తించినట్లుగాని వర్తింప నున్నట్లుగాని స్థానిక ప్రభుత్వమువారు రుమానించుటకు తగిన కారణము లున్నయెడల, అట్టి వారిని ప్రభుత్వమువారి ఒక నియమితస్థలమునకు రాకూడదనియు, బ్రిటిషు ఇండియాలో నియమిత స్థలముల నివసింపవలెననియు, ప్రభుత్వవారి ఆజ్ఞాను సారముగ వర్తింపవలెననియు వ్రాత మూలకముగ ఆజ్ఞాపింపవలెను.”

ఇందుములమున కార్యనిర్వాహక వర్గమువారి అధికారము హెచ్చినది. ఇట్టి శాసనము ఇంగ్లీషువారిలో లేదు. ఆంగ్ల శాసనము 14-వీ ననుసరించి నిర్బంధింతు లొక సంఘమునకు తమవిషయమును తెలియపరచు కొనవచ్చును. ఈసంఘమున కొక యున్నతస్థాయాధికారి అధ్యక్షుడుగ నుండును. ఈ విధముగ ఆంగ్లేయప్రజలు కార్యనిర్వాహక వర్గమువారి చేతికిందికి రాలేదు. కాని హిందూదేశములో నిట్టి పద్ధతులు లేవు.

1916 సంవత్సరము సెప్టెంబరు, 4 తేదీని మా! కేర్ గారిట్లు నుడివియున్నారు:—“ఇండియా రక్షక శాసనమును గుణముగ నిష్పందితుడైన యాతనికి తన కారోపింపబడిన నేరములు తెలుపబడి, వానికి సమాధాన మొసంగ నయివలెను.”... “అనుమానితునిగూర్చి పోలీసు ఉబోగ్గీయులు విచారిం చెదరు. వీనికి సంబంధించిన కాగడములను ప్రభుత్వమువారు యోచింపకయే నిర్బంధవాసశిక్ష విధింపరు.”

మరల, 1917, జూలై 8 తేదీని మా! కేర్ గారిట్లు వాక్రచ్చియున్నారు:—

“కొన్ని మాసములనుండి నేరాశోపణమును, అందులకు ప్రత్యుత్తరమును వ్రాతములముననే జరుగుచున్నవి. ఇందు సంబంధము గలయంతడు తనవై ఆరోపింపబడిన నేరములను గ్రహించినట్లు ఆ కాగితమువై సంతకముచేయువలయును. ఈ కాగితము లన్నిటిని ప్రభుత్వమువారికి పంపవలెను. ఈ పద్ధతిని మార్పుట కట్టి కారణమును ప్రభుత్వమువారికి తోచలేదు.”

కార్మికేలు ప్రభువుగారు ఇండియా రక్షక శాసనమును బట్టి గాని, 1818 సంవత్సరపు 2-వ రెగ్యులేషను ప్రకారము గాని 800 మంది శిక్షింపబడినది 1917 వ సంవత్సరము మార్చి 14 తేదీని తెలిపియున్నారు. 121 మంది తమ నేరమును తామే యొప్పుకొని రనియు, 229 గురు తమ స్నేహితులలన నేరస్థులుగ దెలుపబడిరనియు, 161 మంది యిట్లే అనుమానింపబడి రనియు, 195 మంది కొన్ని నిదర్శనములవలన శిక్షితులై రనియు, 70 మంది యితరుల నియమితులై దెలిపియున్నారు. వీరిందరిని నేరస్థులని ధ్రువపరచుటకు నిస్సంశయమును కలిగించు ఆధారములేకున్నను, అందులకు సహాయకారక మగు ఆధారములు గలవని వీరు నుడివియున్నారు

కాని న్యాయస్థానములలో శిక్షింపబడుట కీ ఆధారములు చాలునా? నాగేంద్రసేనుగృహ కేసులో, కలకత్తా ప్రధానన్యాయమూర్తి లగు సర్ లారెన్సుజెన్నిన్సుగారిట్లు తీర్పుచెప్పి యున్నారు:— “ఈతడు నేరస్థుడనిగాని, యీ పరిస్థితులలో నతడు నేరస్థుడని తెలివిగలవా డెవడును తలంచునని గాని మా అభిప్రాయము కాదు.”

రానాల్లాపే ప్రభువు గారికిది రుచింపలేదు. నవంబరు నెల, 20 తేదీన మాట్లాడుచు వీరిట్లు నడిచిరి:—“మావద్దనున్న ఆ ధారముల బట్టి యీ నేరమును స్థిరపరుప వచ్చును.” కాని ఆధారబాహుళ్యమును పట్టి గాక, ఆధారస్వభావమును బట్టి యిట్టి విషయముల నిర్ణయింపవలెను. కాని గవర్నరు గారు సాధారణముగ, గూఢచారులవలనను, నేరముల అంగీకరము వలనను, బాంబులు మున్నగునవి కానబడుటవలనను నేరమును స్థిరపరుచుచున్నారు. ఇట్టి ఆధారములను పరిగణింపరాదని న్యాయ మార్థుల నేటలును, అందుముఖ్యముగ నాగేంద్రనాథసేనని కేసులో, సర్ ఆనుతోపు ముక్తిగారును ఖండించుచున్నారు.

నేరములను న్యాయస్థానములలో నెందులకు విచారింప రాదని మనము అడుగుచున్నాము. అట్లు జరిగిన యెడల వీరినై నేరము స్థిరపడ నేరదు. ఈవిషయమున కార్మికేలు ప్రభువు గార నేకసార్లు వక్లాజించి యున్నారు. ఇందువలన రెండు కష్టములు కలుగు నని రానాల్లాపే ప్రభువుగారు చెలి పియున్నారు:—“పోలీసువారికి నేరములు చెప్పు వాక్యముల వై నిదర్శన మార్ధరపడి యున్నది. అంగ్లదేశమున నిట్టి నిదర్శనములను తగిన నోటీసు ఒసంగబడిన పిమ్మట, న్యాయస్థానములలో నేరమునకు నిదర్శనములుగ నైకొనబడును. కాని యిండియాలో ఎవడెన్ను ఆప్త ప్రకార మవి నిదర్శనములుగ పనికిరావు.” కాని యీవిషయమై ఇండియను శాసనసభలు తగినయోచన గావించియే యీ ఆప్తము నిర్మించి రనియు, దీని ననేక న్యాయమార్థు లామోదించిరనియు, అంగ్లదేశమున గూడ నిట్టి నిదర్శనమును అనుమానముతోడనే పరిగణించెద రనియు మీరు గ్రహింపవలెను. మరియు నేరస్థు లీ విధముగ తమ నేరమును మనస్ఫూర్తిగ నొప్పుకొందురా?

మరి, ప్రజలు ఇట్టి నేరములకు ప్రతికూలముగ సాక్ష్య ము నీయరని రానాల్లాపే ప్రభువుగారు వాదించుచున్నారు. ఇందు ఆశ్చర్య మేమియు లేదు. వీరు నేరస్థులుగారని ప్రజలెరింగియు, వీరికి ప్రతికూలముగ నెట్లు సాక్ష్య మొసంగ గలరు? నేరస్వభావమును దెలుపకయే బంధించుటయు, మనుష్యసంచారము లేని గుహలో నివసింపజేయుటయు, తగిన వైద్యసహాయము లేకుండజేయుటయు, విద్యాసౌకర్యములు పూజ్యము గావించుటయు, ఆత్మహత్యలు మున్నగునవి సంభవించుటయు ఇట్టి ఘోరకృత్తిములు ప్రజల మానసములను ఆగ్రహపూరితములు గావించుచున్నవి.

“కుట్రలు, నేరములు గావించునట్టివారలను విడుదల గావించుట సంఘమునకు డేవకర మని మీరు నిజముగ విశ్వ సింపుచున్నారా?” అని రానాల్లాపే ప్రభువుగారు తమ శాసనసభ్యులను ప్రశ్నించుచున్నారు. కాని ఈవాదము హేత్యుభాసముగ నున్నది. వీరు కుట్రలు, నేరములు గావించువారలని గవర్నరు గారు పరిగణించుచున్నారు. కాని వీరినై దోషురోపణ మేల గావించవలెను?

సింధుతాలాకేసులో నిట్టి వాదములు వ్యక్తము లైనవని తేలికది. పోలీసువారి యిష్టానుసారముగ జనులు బంధింపబడు చున్నారు. ప్రజల స్వాతంత్ర్యము మిగుల నపాయస్థితియందు న్నది. అపరాధా న్యేషక శాఖవారి అసమర్థత వెల్లడియగు చున్నది. ఈమె విషయమున ప్రభుత్వమువారి దట్టిప్రతిక్రియ గావించెదరు? శ్రీయెడల వీరింత తొందరగా నేలవర్తింప వలెను? ఐరోపియను శ్రీలయెడల ప్రభుత్వోద్యోగు లీవిధముగ వర్తింప గలుగుదురా?

నిర్బంధావాస సంఘము నేర్పరచెదమని రానాల్లాపే ప్రభువుగారు పలికియున్నారు. 1917 సంవత్సరము డిసెంబరు 10 తేదీన సభ్యులపేర్ల ప్రచురితములైన తొడనే ప్రజల శాఖ విరహిత మానసులైరి. ఈ సంఘమువారు కుట్రలను గూర్చి విచారింపి ప్రభుత్వమువారి కరుకపరుపవలెను. మరియు వీని యెడల వర్తింప ప్రభుత్వమువారికి సహాయముచేయు శాసనము గావించుటకు తగిన సలహాలను మీరు చేయవలెను.

ఇందు, నిర్బంధావాస శిక్షా విధానము విమర్శనమును గూర్చి యేమియు గానరాదు. ఈ విషయమై ప్రజాభిప్రాయమును నైకొనవలెను. ప్రభుత్వమువారి ననేకసార్లు కోరియుంటిమి కాని లాభము లేదాయె!

ఇట్టి కఠినశాసనప్రయోగము వలన ప్రజల మానసములలో నాగ్రహము మితిమీరుచున్నది. దేశీయపాలనమునకు సంబంధించినంతవరకు ఇండియా రక్షక శాసనమును రద్దుపరుప వలయుననియు, 1818 సంవత్సరపు రెవ వంగదేశ శాసనమును తిసివేయవలెననియు, నేరస్థులను న్యాయస్థానములలో విచారింపవలెననియు, ఇక నిట్టి కఠినశాసనముల నిర్మింపరాదనియు మీపక్షమున నేను ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నాను.

ఇప్పట్లున దేశీయులలో సక్రమాంధోళనమున గల విశ్వాసమును ప్రభుత్వమువారు రూపుమాపరాదు. అట్లైనవిప్లవమే ప్రజలకు శరణ్యమగును.

సభాదేశములతో సంపూర్ణ సానుభవము ప్రకటించుచు సర్ రవింద్రనాథ టాగూరు, సురేంద్రనాథబెనర్జీ, అంబికా చరణ మజుందారు, రాయ వెతుంతనాథసేను, మున్నగు ప్రముఖులు పంపిన సం దేశముల ను బి. కె. లాహిరీగారు చదివిరి. మున్నుండుగా చక్రవర్తిగారు నిర్బంధశాసనముల యొక్క చరిత్రను వర్ణించి, ప్రభుత్వమువారి పక్షమున జెప్పబడు సమాధానముల నెల్ల సహేతుకముగా నత్యంతదక్షతతో ఖండించిరి. వీరి యుపన్యాసమును జదువుచున్నప్పుడనేకపర్యాయములు ‘సిగ్గుసిగ్గు’ నీవాదము లాగ్రహపరవశులైన సభ్యులనుండి వెల్లుడుచుండెను. పిమ్మట చిత్తరంజనదాసుగారత్యంత గంభీరము నావేశపూరితమునగు మహాపన్యాసము గావించిరి. వంగరాష్ట్రమున విప్లవకారులు గల రనుటను దాను గారంగీకరించుచు, పశ్చిమత నిర్బంధావాస శిక్షలు విప్లవోద్యమము నణచుటకు మాటు జనులయందు నిరాశను బురికొల్పి విప్లవకారులసంఖ్య నధికము గావించుచున్నదని నడిచిరి. ఏ స్వాతంత్ర్యమును గాంతించి నిరాశాఖండితులగు నజ్ఞానయువకులు విప్లవకారు లగుచున్నారో, యిట్టి స్వాతంత్ర్యమును గొంతవలెనైన బ్రసాదించుటయే విప్లవోద్యమము నడచుటకు దారి యని మీరు ఘంటాపథముగా జాటిరి.

తీర్మానములు.

పిమ్మట సీక్రింది రెండు తీర్మానములును సభ్యులచే నేకగ్రీవముగా నంగీకరింప బడెను:—

హిందూదేశరక్షణ శాసనము క్రిందను, 1818-వ సంపు బంగాళదేశపు రెవ శాసనము క్రిందను ప్రభుత్వమువారు ప్రజలను నిర్బంధావాసముల నుంచుటను, ప్రవాసములకు బంపుటను ఈసభవారు తీవ్రముగ నాక్షేపించుచు ఈక్రింది సంస్కరణలను తప్పక యొసంగవలె నని ప్రార్థించుచున్నారు.

(1) హిందూ దేశరక్షణ శాసనము సంపూర్ణముగా యుద్ధ సంబంధవిషయములనే గాక యితరవిషయములందును దేశపరిపాలనా విషయము నందును గూడ వినియోగింప బడుచున్నది గాన దానిని తొలగింప వలెను.

(2) 1818 వ సం॥ పు బంగాళదేశపు రెవ శాసనమును గూడ రద్దుచేయు వలయును.

(3) నిర్బంధింపబడి యున్న వారిలో నెవరినై ప్రభుత్వమువారికి ప్రబలమైన అనుమానమును వారిపై నేరారోపణ మునకు తగినంత సాక్ష్యము నుండునో, వారి విషయములను సాధారణన్యాయస్థానములందు విచారింప వలయును.

(4) తక్కిన నిర్బంధితుల నందరిని తక్షణము వదలి వేయవలయును.

(5) ప్రజల రాజకీయాంధోళనము నణచు విషయమున నిం కే ప్రయత్నములను తలపెట్ట గూడదు.

ఉప. సి. ఆర్. దాసుగారు, ప్రతి. గౌ. ఎ. కె. ఫజుల్ హక్ గారు, ఆ.మా. సి.సి. ఘోస్, గౌ. అబుల్ కాసిం, దేవీప్రసాద ఖేతక్, హేరేంద్రనాథ దత్త (బంగాళీభాష) మనోరంజన గుహ (బంగాళీభాష) గారు.

II బంగాళదేశపు ప్రజాస్వత్వసంఘమున పేరిట సొక సంఘమును స్థాపించి దానికి సర్ రామ్ బీహరి ఘోష్ గారు అధ్యక్షులుగను, బి. కె. లాహిరి, బి. సి. చట్టర్జీ, గారు సహ

కార్యదర్శులుగను, గౌ. సురేంద్రనాథ బెనర్జీ, గౌ. బాబు కామినీ కుమారచంద, గౌ. ఎ. కె. ఫజుల్, గౌ. బాబు అఖిలచంద్రదత్త, డాక్టరు మృగేంద్రలాల్ మిత్ర, హిరేంద్రనాథ దత్త, సి. ఆర్. దాస్, బి. చక్రవర్తిగారు సభ్యులుగను ఈసభవారు నిర్ణయించుచున్నారు.

ఈసంఘమువారు వైనిజెప్పిన రెండుశాసనముల కంద ర్భమునగాని ఇతరశాసనముల సందర్భపు ప్రజాస్వత్వ స్వాతంత్ర్యములను గనిపెట్టియుండి, కాపాడుచు, వానికి భంగము గలుగునప్పుడు ప్రబలముగ నధిక్షేపించు చుండవలెను.

నిర్బంధింపబడిన పేదవారికుటుంబములకు ప్రభుత్వము వారు వలయునంత ధనసహాయము చేయవచ్చుచో, ఈ సంఘమువారు ధనవిషయమునగాని తదితరవిషయములగాని సహాయము చేయుచుండవలెను.

వైని చెప్పబడిన రెండుశాసనముల క్రింద నిర్బంధింపబడిన వారివిషయమై విచారింపుచు వారి దేహరోగ్యమును, శరీరబలమును మనోభైర్యమును గనిపెట్టియుండి వారికి కావలసిన అన్నివిధముల సహాయములను జేయవలెను.

ఈదేశప్రజల స్వత్వస్వాతంత్ర్యముల కనుగుణ్యముగ శాసనముల నేర్పడుచున్నట్లు ఈదేశమునందును ఇంగ్లండునందును గూడ ఆంధోళనము చేయవలెను.

వైని జెప్పినపనులను నిర్వహించుటకు సామ్యులు వనూలు చేయవలెను.

ఉప:—ఆర్. సి. బెనర్జీగారు,

(బల) బిపిత్ చంద్రపాల్ గారు.

(ఆమా) సురేశచంద్ర సమాజపతి (బంగాళీ) బాబు పంచకారిబెనర్జీ (బంగాళీగారు)

శ్రీయుత పంచగారి బెనర్జీగారభ్యక్షులకు వందనములు సమర్పింపగా సభముగిసినది. అతిమితవాది భేదములుగాని, జాతియత భేదములుగాని, లేక ప్రజలెల్ల నేకగ్రీవముగాఖండించుచున్న యాఘోరవిషయమున ప్రభుత్వమువారు ప్రజాభిప్రాయమును పన్నించెదరా? లేక జనులయందు మతంత్రయకాంతిని బురికొల్పెదరా? నిర్బంధావాస విచారణసంఘమువారి సభావిషయములను బాగుగా గమనించెదరు గాక!

సీతాన్వేషణము లేక లంకా దహనము.

అయిదంకముల నాటకము.

మధులొల్కు పద్యములు! (ప్రార్థన గు పార్శ్వమెట్లు!! ఇయ్యది మృదుదుధుర కైలిని వ్రాయబడినది. జనసామాన్యమున కెల్లరకు సుబోధకము. ప్రదర్శనానుకూలముగ నున్నది. భక్తిరసపూరితమైన చక్కని కర్ణాటకాది వర్ణమెట్లులతో నిండియుండును. ఒకపర్యాయము చదివినను, ప్రదర్శించినను విశువరు. దీనినిగూర్చి నెల్లూరువా ప్రవృత్తులును బందరు నోటిలు కాలేజి ప్రాఫెసరు గారు శ్రీయుత ముత్తరాజు నుబ్బారావు ఎం. ఏ. గా రొసంగిన యభిప్రాయమును చదివిన ఈ నాటక రాజము యొక్క ప్రాశస్త్యము చదువరులకే బోధపడును. పుస్తకము ఖరీదు రూ. 1-0-0. తపాలకులారి వేలు. గ్రంథకర్త:— పసుపు రై యజ్ఞ నారాయణశాస్త్రి, (980) భొజ్జిలి పేట, బందరు.

పోగొట్టుకొనబడెను

నాగోధుమవన్నె ట్రంకును Camp-cot పో కూడిన విచారణయున్న 4 వ తేది చెన్నపురికి పోయే మెయిలులో విజయనగరంలో నెవ్వరు లేకుండగ నెక్కింప బడినవి. ఎవరికయినను దొరకిన తెలియపర్చ ప్రార్థితులు. గోపేటి జోగిరాజు, విజయనగరం.

వైగుభయము లేదు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

వైగు వైగు (1045)

ని వార కౌ వ ధ ము లు

మా మందులు గడచిన ఇరువది వత్సరములకు ఇండియా, బర్మా, సిల్హెట్ దేశములయందును, స్వదేశసంస్థానముల యందును అనేక వైగు రోగులను కాపాడుట లోకవిదితము. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించిన

వైగు సోకదు.

<p>హైమాదిపానకము 6 బౌన్సుల బుడ్డి ౧-కి రూ ౧-౦-౦</p> <p>డిబో 8 ” ” ౦-౧-౦-౦</p> <p>ప్యాకింగు పోస్టేజీవేలు.</p> <p>తంతి విలాసము:— “పండిట్” మదరాస్.</p>	<p>శతభౌతికము 1 బౌన్సు బుడ్డి ౧-కి రూ ౦-౧-౦-౦</p> <p>డిబో 1 ” ” ౦-౦-౦-౦</p> <p>కోరువారికి మావెద్ద క్యాటలా గుచితముగ పంపబడును.</p>
---	--

ఆయుర్వేదాశ్రమం, ౫౫, ఆచారప్పన్‌విధి, జి.టి, మదరాసు

సామ్రాజ్య శాసన సభ

(0) బడ్జెట్టు తీర్మానము. మేయరుగారి అంత్యోన్వయనము. (పూర్వసంవిశాసనబంధము)

కానిబహుళ మహారాజుగారు విద్యాకోశ్యములను గూర్చి గట్టిగా చెప్పిరి. రయిల్వేలకు రూపాయి ఋణముల పెట్టి వాని జాతీయములుగా చేయవలయునని వారి కోరిక.

డాక్టరు సుప్రభాగా రాధిక మంత్రిని ప్రశంసించిరి. యుద్ధమునలన భర్తలు మృత్యువును క్రొత్తగా పన్నును నిధిపలేదు. విద్యావిషయమున నొసగబడిన విరాళము కొంచెమును చాలదు. సంయుక్త రాష్ట్రముల విరాళమును మరి కొంచె మధికముచేయవలయునని అత డాధికమంత్రిని గోరెను. రయిల్వే టిక్కెట్టులను గూర్చియు, ఉపప్రభుత్వ గూర్చియు కాశ్మీర గారు చెప్పినదాని నతడు బలపరచెను.

జిన్నాగారిట్లు చెప్పిరి. ఇందు మిక్కిలి సంకృష్టికర మగు విశేషాంత మొకటి కలదు. క్రొత్త పన్ను వేయబడకు న్నను మిగతా సామర్థ్యముగనున్నది. కాండిసుగారి అప్రస్తు తోపన్యాసమును విమర్శించుచు పాలకపు ఏర్పాటుల నాలా చించుట కొక దినమును నియమించిన దాని నివారించునట్టి దేదియు శాసనములందు లేదు. సర్ నిలియును మేయరు గారి నతడు ప్రశంసించెను.

సర్ మాఫులే గారేమియు నుపన్యాసములేదు గాని తక్కిన అందఱతో బాటుగ నతని ప్రశంసించిరి. మాస్టరుగారి నన్ని విధముల తా నేకీభవించుచున్నాడు గాని నతడు చెప్పిన ప్రీమియము బాంకులను మాత్ర మంగీకరింపడు.

రాజారాంబలు సింగుగారు మేయరుగారిని ప్రశంసించుటలో నందఱితో నేకీభవించి విద్యావిషయమున నింక నెక్కుడు ధనమును వ్యయము చేయవలయు నని చెప్పిరి.

చివరకు సర్ విలియము మేయరుగారు తీర్మానము నంత టిని ముగించుచు నిట్లు పలికిరి. అనధికారసభ్యులు గావించిన క్లాసునలకు తాను హృదయపూర్వక వందనముల నర్పించుచున్నాడు. తన చివర బడ్జెట్టు నందఱు నుత్సాహముతో బల పరచినందులకు తా నెంతయు కృతజ్ఞుడు. ఆ దినపు సంవత్సరము తన హిందూదేశ సంబంధమునం దెల్ల పరిశ్రమకర్త జ్ఞాపకచిహ్నముగ నుండగలను. వివిధ సభ్యులు అడిగిన అంతములను గూర్చి గల ఇబ్బందులను కష్టములను అతడు తెలిపెను. ఆదాయముల నుదంతుల తక్కువకేయుట వ్యయముల మదింపును హెచ్చించుటలనుగూర్చి సమాధానముచెప్పుచు వారు ప్రస్తుతపు విషయవశమందు దొరతనమునా కట్టి జాగరూకత గలిగి యుండుటవశ్యకమనిరి. హిందూదేశదొరతనమువారు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవారిని వ్యయము తగ్గింపవలసివచ్చని నిర్బంధింపలేదు. యుద్ధభాగమును కొంతవరకు మోయవలసి వున్నది. యుద్ధమునకు పూర్వముండునటు లీ పప్పుడును వ్యయమును తగ్గించుట కష్టము. స్థానిక దొరతనముల వారి కిప్పుడధిక ధనము నొసగితిమి. రాష్ట్రీయ దొరతనముల వారు విద్యా విషయమున వ్యయము చేయవలయు ధనమందియు హిందూదేశదొరతనమువారునుండియే రావలయును. నిజమునకు విద్యా వ్యయమును కేవలము రాష్ట్రీయదొరతనము వారే భరింపవలసి యున్నది. ఆకోశ్యవ్యయమును వారే భరింపవలయును. కానవచ్చ సంస్కరణము లాలాలోప బడుచున్నవి ఆ సంస్కరణములు సామ్రాజ్య రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల సంబంధములను నిరూపింప గలవు. ఔస్టిగారు భారత పైని కుల జీతమును గూర్చి వాదించిరి. వారు కేవలము ఆ ద్యురస్థభావులు భారతిపైనికుల జీతమును క్రమ క్రమమున వృద్ధిచేయు చు న్నాము. మే స పా లే మి యా కంపెనీపైనిక వ్యయము నంతటిని ఎక్కు పెడిమనరీ ఫోర్మన కిచ్చు ధనమువలన నేభరింపవలయును. కావున వారి జీతములు విశేషముగా హెచ్చింపబడలేదు. ఆంగ్లేయ పైనికులతో బోల్చి చూచిన వీరి జీతము బాగుగనే హెచ్చింపబడెను. పెర్షియానందలి పైనికులను గూర్చి తా నారంభముననే చెప్పించి యుండెను. ట్రిబియిలులను గూర్చి పలువురు వలు విధముల విమర్శించిరి. వారి స్వార్థత్వాగముగ పరిగణింపదగును. తక్కిన వివిధసభ్యులకు వివిధరీతుల ప్రత్యుత్తరము మెసగుచు ప్రత్యేకోగ్యోగియుల నీ సమయమున నియమింప నవసరము లేదనియు, ఈబడ్జెట్టు విషయమున తానుమాత్రమే గాక తక్కిన కాంగ్రెసర్షాహాక సభ్యు లందఱును కష్టపడిరి కావున ప్రశంసించవలసియున్నవారును తమవలనే ప్రశంసా పాత్రులని చివరకు పలికిరి. సభ కనివారమువరకును మూసి వేయబడెను.

వృత్తాంతములు

విరాళములు:— మైసూరు మహారాజావారు బెంగుళూరు సోల్దగ్రహహానిధికి రి వేల రూ. లును వై. ఎం. సి.వి. కు 2 వేల రూపాయలను విరాళము లొసగిరి.

లిస్సులు. మార్చి 7:— అధ్యక్షకపు ఎన్నికలపుడు అందరి కిని అధికారమిషయవలయు నను తీర్మానము నంగీకరింపనందు వలన మంత్రివర్గము యూనియన్లులు లేకుండగనే నెలకొల్పబడెను. ప్రధానత్వము మార్చబడెను.

ఒక కాలు పెద్దపులిచే దివివేయబడుట:— నంగి దేశములో సక్తిరాలో నొక పాలములో పనిచేయుచుండిన యొక కూలివానిమీద సొక పెద్దపులి పడెను. దానితోడి వెనగు లాటలో వానికి కొన్ని కఠినమైన గాయములు తగిలినవి. ఆ క్రూరజంతువు వానికాలి నొకదానిని తిని పాతపోయెను.

జరిఖండువాను బలవంతమున లాగికోనుట:— బెంగుళూరులో గత జనవరి నెలలో ఒకదినమున గుండయ్యు వేలు అనువా రిరువురు కుమారస్వామి అనువానిని ఎదిరించి వాని మీది జరి ఊత్రియమును లాగికోని పారిపోయిరి. వారి నిరువురిని పోలీసువారు పట్టుకొని కేసు చేసిరి. బెంగుళూరు మేజిస్ట్రేటుగారు నేరస్థులకు చెల్లె యొక తొమ్మిదిమాసముల కఠినశిక్ష విధించిరి.

కొండవైసుండి గొర్రెపోవుట:— కూనూరునకు సమీప మందున్న యల్లనహరిలో నివసించుచుండిన మునెమ్మయను నొక హైందవశ్రీతి ఒకనాడు గడ్డిత్రవ్వ నిమిత్త మొక కొండ యెక్కెను. ఆమె ముహూర్త 800 అడుగుల యెత్తు ప్రదేశము నుండి దొర్లి క్రింద నొక పెద్దరాయి మీద పడెను. ఆమెతల చితికి పిప్పియినది. తక్షణమే ఆమెకు మరణము సంభవించెను.

అక్కరాజ్య:— అస్సాము యూరోపియను కాంగ్రెసిర్వ హడాధికారి సి. సి. థామసుగారు క్రిందటి నెల 22 వ తేదీని తు పాకిస్థాన్ కిరి కలకత్తా ఆసుపత్రిలో మరణించిరి. ఇతడు ఆక్టోబరు 17వ తేదీని ఆసుపత్రిలో చేర్చుకొనబడెను. మొగ ముమీద రణముపుట్టగా దాని బాపచేయించుకొన నుద్దేశించెను. ఒకనా డతడు తుపాకిదెబ్బతగిలి చచ్చిపడియుండెను అతని సమీపమున ఆయురుగుడ్డబొరు పడియుండెను. ఒక దా నిలో మందులేకుండెను. తక్కినవన్నీయు పూర్తిగ దట్టింపబడి యుండెను. వ్యామాధికారులతడాత్మహత్య గావించుకొనెనని నిర్ధారణచేసిరి.

కులకాంత బందిపోటు కేసు:— ఈ కేసు వివరము లిదివరకు ప్రాయబడినవి. ఆసుపత్రిలో జరిక్కిపోయియున్న కనిష్టము 16 గురు బందిపోటు గాండ్రులు ఆనవాలు పట్టెను. ఇద్దఱు బందిపోటు గాండ్రు ఇంకను పట్టుపడలేదు. వారిని పట్టుకొనుటకు వెల్లిన సబ్బినస్పెక్టరు కాబిల్లిగారిని కొండలు ఎదుర్కొని వారిని బైసికిలు మీదనుండి క్రిందకు ద్రోసివేసి కొన్ని ఆనమా నపుషులు గావించిరి. పట్టుపడిన వారిలో 12 గురిమీద కేసు చేయబడెను. వారి నాయకుడును కాఫీతోట గురుస్తాయును అగు కుల్లా అనువాడు మాత్రము వ్యాసువాదికి నియమించెను

వజీరాబాదు రైలు ప్రమాదము:— పంజాబు దొరతన ముగారిట్లు ప్రకటించిరి. 12-2-18-వ తేదీని వజీరాబాదులోని యూరోపియనులకు నేర్పడుట స్వాగంతు హంపే వజీరా బాదుకు వెల్లెను. అతని యొద్ద రి తు పా వు లు ను సన్నీలును 20 బాగుల నుండు గుండు నుండెను. అబ్బాసమైన పి య్కుట న తి గు ను స బు డి వి జ న లు అగ్గీసరు, రాను, క్రెడెను, లిండ్సెగార్డును రైలుప్రేమకు వెల్లిరి. సాయంకాలము 6-20 గంటలకు రైలుబండి వచ్చినది. రెం డవ తరగతి బండిలో భాల్లేలింగున బాగును తుపాకులను మొదటి తరగతి బండిలో పెట్టెను. కాని రెండవతరగతి టి క్కె టు తో మొదటి తరగతి బండిలో బండిలో ప్రయాణము చేయునని సార్వెంటు చెప్పుటచే బా గ్గు ను మరల తుపాకులను రెండవ తరగతి బండిలో నుంచెను. ఆ బం డిలో సి. వి. డి పోలీసు నూపర్మెంటును సర్దారుఖాను గజగో లా లంబార్దారును కూర్చుండియుండిరి. సార్వెంటు బండిలోనికి

వచ్చి నూపర్మెంటుకు వందనముచేసి ఆ బల్లమీదనే అతని ప్రక్కను కూర్చుండెను. సర్దారుఖాను త్రాగి జార్జి చక్ర వర్తిని గూర్చియు మిత్రులందఱిని గూర్చియు చాల పొగడుచు సార్వెంటును చూడగానే మరింత పొగడసాగెను. సార్వెంటుకు హిందూస్తానీ తెలియదు గాన వాత డేమియును మాటలాడ లేదు. అతడొక తుపాకిని దట్టింపసాగెను. తూటా వాళా క్రింద పడగా నతడు దానిని నంగి తీసికొనుటలో నెటులో మీట బారి తుపాకి చేరినది. ఆగుండు స్నానములగదిపలకను చీల్చు కొని అవతల రెండవతరగతిబండిలో కూర్చుండియుండిన ఆనా మృదుదిను అనునతని వెన్నుకు తగిలినది. అతనిని సేవలో చేర్పించుటకు లంబార్దారు తీసికొని వెళ్లుచుండెను. అతడు వెంటనే చనిపోయెను. ఆనిషయము వెంటనే పోలీసువారికి తెలిపబడెను. సార్వెంటుపైని కేసుచేసిరిగాని అది కేవల మాకస్మిమగుట చేతనని వదలివేసిరి. అతడు రైలుబండిలో తుపాకినిదట్టింప వచ్చునా అను ప్రశ్న కతడు రాత్రిచేత తుపాకులను తీసికొని వెళ్లుచుండుటచే తగిన కాపురలమీద నుండవలెనుగాన నది సముచితమని యుక్తమైన సేనాని నుడివెను. వ్యామాధి పతు లంగీకరించిరి. సార్వెంటును లంబార్దారును తిగవులానుట కల్ల యని పోలీసునూపర్మెంటు చెప్పెను. రెప్పి నెంట్ గవర్నరు గారు గూడ దీనిని గూర్చి వాకలు చేసిరి.

బర్మా యూరోపియను సంఘమువారు సర్. ఆర్థరు బర్మింగు గారి యాహవాన్యమున నిన్నటి సాయంకాలము బర్మా లో సాంవత్సరిక సభను గావించిరి. కొత్తసంవత్సరమునకు టి. హెచ్. ఆర్. మెడ్డోన్ ట్లు గారు అధ్యక్షులుగ నిర్ణయింపబడిరి. నూతనాధ్యక్షులు హిందూదేశ మనేకనకులును గర్లములు భాషలు 83 కొట్లప్రజలు గలవనియు గాని దానినొకే జాతి, భాషలు, 45 లక్షలు ప్రజలుగల బర్మందుతో సరిపోల్చుట చుంచెడికాదని మాంటాగు గారిని హెచ్చరించిరి. మాంటాగు గారు తమ సంపూర్ణముల ప్రమరించవలెనక ఆలోచనార్థము తమ కథమనక్ష మాణుమాసముల క్యరధి నైన నీయకున్న గొప్ప యనకాశమియబడిన దనుమాట కల్లయచుగునని ఇతడు పలికెను.

గుంటూరుజిల్లా అడిషినల్ రిజివరు కోర్టు

గుంటూరుజిల్లా కోర్టు ఫయిల్ నెం. O. P. 6/17 కొల్లా సుబ్బయ్య వస్త్రా యిక్ సార్వెంటు పిటిషన్ నల్లు. కొల్లా సుబ్బయ్య వస్త్రా క్రిడిటర్లు. సదరు యానెంబరు యిక్ సార్వెంటు పిటిషన్ నల్లు తాలూకు Assets షెడ్యూలుదాఖలా స్థిరాస్తి యావత్తు ది 19-8-18 తారీఖు పగలు 10 గంటలు లగాయతు చీరాల గ్రామములో జాగర్లమాడి లక్ష్మయ్యనాయుడుగారి మేడవద్ద శ్రీ గుంటూరుజిల్లా అడిషినల్ రిజివరు గారికల్ల పట్టివ వేలంవేయబడును. కాబట్టి కావలసినవారు వచ్చి పాటలు పాడుకొనవలసినదిగా యిందు మూలకముగా నకల జనులకు తెలియచేయడ మైనది. గుంటూరు } P. V. Srinivasa Rao ది 4-8-18 } Official Receiver

గుంటూరుజిల్లా అడిషినల్ రిజివరు కోర్టు

గుంటూరుజిల్లా కోర్టు ఫయిల్ నెం. O. P. 10/16 పినపోలు నాగయ్య యిక్ సార్వెంటు పిటిషన్ నల్లు రాయబహద్దూర్ కస్తూరిచందు హనుమాణ్ దాను వస్త్రా క్రిడిటర్లు సదరు యానెంబరు యిక్ సార్వెంటు పిటిషన్ నల్లు తాలూకా షెడ్యూలు దాఖలా 47వంటం లగాయతు 57 వంటం వరకు వస్త్రా స్థిరాస్తి ది 19-8-18 తారీఖున చీరాల గ్రామములో జాగర్లమాడి లక్ష్మయ్యనాయుడుగారి మేడవద్ద పట్టివ వేలం వేయబడును. కాబట్టి కావలసినవారు వచ్చి పాటలు పాడుకొనవలసినదిగా యిందు మూలకముగా నకల జనులకు తెలియచేయడమైనది. గుంటూరు } P. V. SRINIVASA RAO, ది 4-8-18 } Official Receiver.

శత్రువులు తలకు

లండను, మార్చి 8:—

మున శత్రువులు నేడు దురుమున నొక మైదరి. మేము ఫిరంగులను కాల్చి దానిని మాడ్చి వదలు ప్రక్కను వారు తీగ్రముగ పోరి ము. అందువలన మా ముందు సేన కొద్దిగా వెనుక. యాల్కుమైను వారు మరల తలపడి శత్రువులు. ఆస్థానము వాక్రమించుకొనిరి. వారిలో చాలమంది మానవ్యము స్వల్పము. ససెక్సు సేన లెవెంటుకు తూ. పడి చాలమందిని పట్టుకొనెను. శత్రువులు చాలవోట్ల గులను కాల్చిరి. మేము రిక్త టన్నుల బొంబులను వదలితిమి. రాత్రి మేము 5 టన్నుల బొంబులను వదలితిమి.

రాయలు విమానదళ మొకదిగమున 18 విమానములను నేలను త్రవ్వని మార్గముపై గుర్రులు వ్రాసిరి.

అమెరికా

అమెరికా జర్మనీ దేశములు.

వాషింగ్టను, మార్చి 9:—అమెరికాలో కయిజరు చక్రాలను, జంకరు లందరు జర్మనీ దొరతనము వారు సంపాదించిన సాత్తును తమకు గల ఆధికారము ననుసరించి పానురు గారు విక్రయించెదరు. అమెరికా వాణిజ్య వ్యాపారులతో నాకుగల సంబంధము ముగియు వరకు నేగాక కాక్స్ తముగా నంతరించినది. జర్మనులకు అమెరికాలో గల సాత్తుతో పోల్చిన అమెరికావారికి జర్మనీలోగల సాత్తు చాల స్వల్పము. అట్లు విక్రయించుటవలన వచ్చిన సాత్తుతో దొరతనము వారి ప్రతిములను కొందునని పానురు నుడివెను.

అమెరికా నౌకానిర్మాణము

వాషింగ్టను, మార్చి 10:—ఫిల్దెలెనెలలో అమెరికా నౌకానిర్మాణ సంఘమువారు 1,21,000 టన్నుల బరువు గల ఓడలు 17 ని పూర్తిచేసి యుపయోగార్థము చేసి. ఇది మంచి యభివృద్ధి నూచకము. మార్చి నెలలో 1,83,000 టన్నుల బరువు గల ఓడలు 28 ఆర్మింపులను నౌకానిర్మాణ సంఘము ఉద్యోగులు మదింపుచేసిరి.

నిరంతరాభివృద్ధి సూచించబడుట.

వాషింగ్టను, మార్చి 11:—నౌకానిర్మాణమున నిరంతరాభివృద్ధి గమ్యుటగల దనియు 1919 వ సంవత్సరము జనవరి నెలనాటికి 45 లక్షల బరువు గల ఓడలు నిర్మింపబడ గల వనియు అధికారులు నమ్ముచున్నారు. కొరస ప్రకారము మనుష్యులను సామగ్రియు జనరలు పెర్మింగు గారి కంపెనును.

తూర్పు ఆఫ్రికా

తూర్పు ఆఫ్రికా.

లండను, మార్చి 8:—శత్రువుల ప్రధాన సేన లోన్ నది కు త్తరమున నేయున్నది. వర్షములు కురియుచున్నను పోరు జరుగుచు నేయున్నది. వ్యాపారపు ప్రాంతమునుండి వచ్చిన మనసేనచే జనవరి ఫిల్దెలెనెలలో పట్టుకొనబడిన వారును నివాతులును మొత్తము 177 రని అధికారులు తెలిసిరి.

యూరప్

ఉక్రెయిను.

లండను, మార్చి 8:—ఉక్రెయినులో అల్లరుల నడచుటకు మార్త్రెమ ఆస్ట్రీయా సేన వారికి తోడ్పడు నని ఆస్ట్రీయా సేనానిక్రెలెంకోకు తెలిపెనని జర్మనులు వాయువార్త నంపిరి. ఏప్రిల్ నెల 15-వ తేదీలోగా 30000 రైలుబండ్ల ధాన్యమును 1500 వేగనుల పంచదారను 2000 వేగనుల ఎండు మాంసమును 1000 వేగనుల పండ్లవరకును పంపుటకు వాగ్దానము చేసిరిని వియన్నానుండి తంతివార్త వచ్చినది.

బ్రాజిల్ రాజనామా.

లండను, మార్చి 9:—జనరలు బ్రాజిల్ గారు రాజనామా నిచ్చిరి.

జపాను - సై బేరియా.

లండను, మార్చి 7:—జపానువారు సై బేరియాలో విక్రమించుటనుగూర్చి జపాను చీవాదేశముల వారు చేయగల వనిని వారు వివరించువరకును ఆలోచన నిలుపబడినది.

నిధాదం.

ఫిన్లెండు రాజ.

నుండి తంలివచ్చెను.

ఫిన్లెండులో హెచ్చు.

నులతో పోరెదరని సాంఘికవాదు.

ఫిన్లెండుజర్మనీసంధి.

సంధిపత్రముమీదను నౌకా సంచారపత్రము మి

ఫిన్లెండుజర్మను ప్రతినిధులు సంతకములను చేసిరి. ఈ సంధిని అన్ని దేశముల వారిచేతను అంగీకరింప చేసెదము. ఫిన్లెండుస్వాతంత్ర్యమును నిలిపెదము. ఫిన్లెండువారు జర్మనుల అంగీకారము లేకుండ నెవరికి నేమియు నియ్యరాదు. వానముచేయరాదు. ఖైదీలను మార్చుకొనవలెను. బహుశ్చ తీర్పుకొనవలెను మన్నగు షరతులను వారు వ్రాసికొనిరి.

ఆలండులో జర్మనులు

ప్రాక్టహాము మార్చి 7:—బుక్ వారమునాడు ఉదయము మొదలు జర్మను సేన లభికరముగా నిచట దిగుచున్నది. ఇదివరకే చాల సేనాభివృద్ధిని ఆలండులోని పత్రిక వ్రాసినది. రహస్యవారు సంధికిలోబడి ఫిన్లెండును వదలుటకు గూడ సిద్ధపడియుండగ జర్మనులు తమ సేనను ఆలండునకు పంపుట చాల సమమాన కారణము. జర్మనులు బాల్టిక్ ప్రాంతము సంతయు వాక్రమింపదలచిరి దీనివలన తేలుచున్నది. ఇది నాక్వే స్వీడను దేశముల కాకాభంగకరము. ఫిన్లెండునుగూర్చి నాక్వే దొరతనమువారు స్వీడను వారికి సంపూర్ణముగ తోడ్పడినచో ప్రజల నిశ్వాసమునకు పాత్రులగుదురని స్కాండినేవియా పత్రికలు వ్రాసినవి.

రుమేనియా

నూ నె గరులు

కో వెను పేగను, మార్చి 8:—రుమేనియా నూ నె గరులు; చాల ధాన్యమును గడ్డియును సంధివలన జర్మనులకును లభించినవని పత్రికలు వ్రాసినవి.

స్వీడను

బ్యూనో వియోను, మార్చి 10:—కాంటు లక్ష్మబర్త గారు స్వీడనునకు పోవగోరగా చిటను అతనికి రహదారి చీటి నొసగెను.

బెల్జియములు విజయవంతముగ దాడి నొనరించుట.

లండను, మార్చి 10:—బెల్జియను లిల్లు ప్రకటించుచున్నార:—నూస్ బాల్ట్ ప్రాంతమున బెల్జియనులు రెండు దాడు లొనరించిరి. అనేకమంది జర్మను సైనికుల జంపిరి. 25 గురు జర్మను సైనికుల బంధించిరి. జర్మను ప్రదేశము నొకదాని బట్టుకొనిరి. క్రిందటివారము శత్రువులు క్రివముగ దాడి నొనరించుటవలన యుద్ధగంగ చుంకటను ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను.

పరానువారు శత్రుకర్మలయముల ఛేదించుట

లండను, మార్చి 10:—పరానువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు.—మ్యూజునది ఎడమభాగమున బూ హైనీకి దక్షిణమున శత్రువులు దాడుల నొనరింపమేము వారినితెలిపిచేసితిమి. వోనుజీనునందును అట్లు సేత రి మి తి మి. శత్రువుల కనేకనష్టముల గలిగించితిమి. అనేకమంది ఖైదీలను బట్టుకొంటిమి. బడోను విల్లెర్స్ ప్రాంతము నందు అబరేయనకును తూర్పునందుండు శత్రుపంతులను మావారు ప్రవేశించిరి. అచట శత్రుకర్మలయముల విశేషముగ పాడుచేసి కొంతమంది ఖైదీలను బట్టుకొనిరి.

రు.- బెడానుబిల్లెరు మ్యూ యుద్ధము నొనరించిన వెనుక శత్రుపనాలిదళములు రించినవి. పోరికను పూర్తికాలెను.

మాంటిస్సిగ్రో.

లండను, మార్చి 7,—2000 మంది మాంటిస్సిగ్రోవారు పరానురంగమున పోరుచున్నారు. జర్మనులు వారితో సంధిచేసికొనెదమని వ్రాసిరి. మేము నిరాకరించితిమని మాంటిస్సిగ్రోయుద్ధమంతి ప్రకటించెను. మెసపాటేమియా రంగము—యుద్ధములేను వర్షము కురిసినది.

ఆర్మీనియనులను సహాయించుట

లండను, మార్చి 8:—ట్రాన్స్ క కేషియాను తురుష్కులకు చేసినందున వారికి ఆర్మీనియనులకు పూర్తిగా సహాయించెదరు. ఆదేశము వాక్రమింప వచ్చుచున్న తురుష్కు సేన వాతేశులను పూర్తిగా సహాయించుచున్నది. సాంసులులోని పురుషులు బాలురు పురుష శిశువులునుగూడ చంపబడిరి. ఈ రీతిగా ప్రతి పట్టణమునను గ్రామమునను గూడ జరుగుచున్నది. ఇప్పుడు ఆర్మీనియను జాతికంతకును వివాళము కడు చేరువయినది. ఇదివరకు ఆర్మీనియనులకు కాక్సును వారు శరణు లగుచుండిరి. ఇప్పుడు అంద పోయినది. ఇక వారిని తురష్కులు కరుదులు, తార్క, యలు నాశనముచేసెదరు. తురుష్కులు సరిహద్దులలో నాగ్రకులోనికి చొరుచుకొనివచ్చి జర్మను టురేనియను సేన పారకికము ఆఫ్ ఘనిస్థాముల సరిహద్దులను చేరుటకు మార్గములన రసెదరని ఆర్మీనియను జాతియ సంఘాధ్యక్షుడు వ్రాసెను.

సామ్రాజ్యయుద్ధ మంతి వర్షమున భారతీయులు.

లండను, మార్చి 8:—గత వర్షమునవలె విద్యాధికులకు భారతీయు లాంతాళనము చేయకుండుటకు ఒక ప్రతినిధిని కాగనసభ్యులు నియోజించి ఆంగ్ల దేశమునకు పంపుట చేయుట సముచితమని పార్లమెంటుసభలో డెగ్ల్యుగా రనిరి. యుద్ధమంతివర్షమున ప్రభుత్వముల ప్రతినిధులే గాని ప్రజల ప్రతినిధు లుండుటలేదు గాన నిది పాపగదని ఫిషరు ప్రభువు నుడివెను.

రెడ్డుండు అంత్యక్రియలు

లండను, మార్చి 8:—వెస్టుమిడ్లెసు దేశమున కర్మ జరపబడెను. రాజకుటుంబమువారి ప్రతినిధు లందరును ఇతర ప్రముఖులునవచ్చిరి. జనరలుస్కట్టు మృత్యువలన నుండిరి. శరవేటికవైని విల్లెండుపతాక ముంచబడెను. ప్రధానవ్యూహముకడ ఆంగ్ల-పోల్ పతాకములు సగము కొయ్యవరకు నెత్తబడినవి. కార్మిలలుగోరను గారు పర్యవేసిరి శివసమాధి విల్లెండునందు జరుగును.

లండను, మార్చి 11:—పరానువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. బండేనట్టి 1 వ యోలోలవద్ద సన్యోజ్యునిరంగి యుద్ధము క్రితముగ జరిగెను. శత్రుపంతుల వెనుకనుండు శత్రుకర్మలయముల మీద మావైమానికులు 14 టన్నుల బొంబులను వేసిరి.

సీతా మాట్లాడుట.

య మాకిట్లు వ్రాయుచున్నాను:-
కలకత్తాకు పోవుటకు కడవి:
టలు ప్రేమనుకుపోవుచు, సాయంత్రము
ఫిజీదీవులనుండి తిరిగివచ్చిన ఆంధ్రుడు
సంభవించెను. వారిని నేను అడయచుటకు
ని పోయి, ఫిజీ దీవులలో మన జే కి
కులను గూర్చి చెన్నపురి పోరుటకు తెలుప
రిని కోరితిమి. కాని వారు బోల్సారులో సర్
కారులు గారిని దర్శించుటకు తొందరపడుచుం

ని అవకాశము గలిగిన తక్షణమే యిక్కడకివచ్చి
దీవులలో భారతీయుల స్థితులను గూర్చి చెన్నపురి
యల కె తిరిగించుటకు ఆంధ్రుడుగారి వాగ్దానము దీసి
కొంటిని. వారు ఈ తొందరలో ఫిజీదీవులలోని భారతీయుల
స్థితినిగూర్చి తెలుపట కవకాశము చాలక టూకీగా "స్థితులు
ఇంకను కష్టతరములయ్యెను"నని చెప్పెను. కాని ఒక సంవత్సరము
వఱకు ఈ దేశమునుండి ఎవ్వరును ఫిజీదీవులకు పోకుండుటయే
మనము సంతోషింపవలసిన విషయము. కాని ఇదివఱకు నుండి
యక్కడ నున్న వారి స్థితి దుస్థరమైయున్నది.

వారు ఫిజీదీవులను చేరగనే, ఆనుపత్రులుగా కట్ట
బడిన చిన్న చిన్న పాకలు వారికి కనబడెను. ఆం దేశభార
తీయస్త్రీలు రోగులైపడియుండిరి. అందు స్త్రీవైద్యురాలు
ఎవ్వరును లేరు. పరిచారికలును నున్న. అనుభవములేకయుండు
ఆస్ట్రేలియనుయువకులు వైద్యులుగానుండిరి. అనుభవజ్ఞుడగు
వైద్యు డొకడు ఎప్పుడో ఒకప్పుడు వచ్చి తనకి చేసి.
పోవుచుండును. అచ్చటి భారతీయస్త్రీల స్థితి అతిదుస్థరము
ఆంధ్రుడుగారు భారతీయులకు సేవజేయుటాని చక్కెర. పరి
శుభ్రముజేయు కర్మాగారపు డైరక్టరులతో మాట్లాడి (ఆను
పత్రులీ:డ) భారతీయస్త్రీలలోగు లుండు ఆనుపత్రుయందు భార
తీయస్త్రీలను పనిచేయనట్లు చేయుడని ఎంత ప్రార్థించినను
ఆయధికారులు వినకుండిరి.

అట్టి స్థితి లుండుట తలంపజాలము. భారతీయ వారి
మణుల గౌరవ మానములు రక్షితములు కావలయును. వారి
సహాయమున జేదియో యేర్పాటు చేయకుండ వచ్చుటకు
ఆంధ్రుడుగారు ఇష్టపడలేదు. సరియైన కూలీలేక, తిన దిండి
కట్ట గుడ్డలేక యుండు భారతీయ కూలీల (స్త్రీల) మూల
మున భవము సంపాదించు చుండు ఆ శ్వేతదేహులు నుమ
ననుగడగు సత్వ కైస్తవుని ప్రార్థనల బాటించి స్త్రీల
మానగౌరవముల సంరక్షించు వృద్ధయ నైర్మల్యము లేకుం
డిరి. పురుషుల యొద్ద ఆంధ్రుడుగారి ప్రార్థన లేమియు
ఫలించనందున వారు ఆస్ట్రేలియను స్త్రీలను ప్రార్థించిరి.
4 దివ్యజ్ఞాన సమాజపు ఆస్ట్రేలియను యువకులు ఫిజీ ద్వీ
పములకు పోవుటకు సంసిద్ధులుగ నున్నారు. కర్మాలయ య
జమానులు వారిని ఆనుపత్రులలోనికి రానీయకున్నను, వారు
భారతీయ వారీజుల కొఱకు ప్రత్యేకముగా ఉపచారక
మందిరముల నేర్పఱచి, రోగులకు భారతీయ యువకులకు
చికిత్స చేయుచుండురు. వీనికొఱకు కొన్ని వందల పానులు
వ్యయమగును. ఈ మొత్తమును ఆస్ట్రేలియను వారియణులును
సమకూర్చుదురు. ఫిజీదీవులలో నానాతిప్పలు పడుచుండు
భారతీయస్త్రీల యుపయోగార్థము సహాయము గలవారు
నాపేరిట (వాడియగారి పేరిట) న్యాయుండియో ఆఫీసుకు
గాని లేక ఆంధ్రుడుగారికిగాని పంపవచ్చును

విజయవాడలో రెండు చిరుతపులులు గాన్పించినవని,
మద్రాసు ప్రెస్సు పత్రిక కొక విలేఖరి వ్రాయు చున్నాడు.
రెండును చిట్టచివరకు జంపబడెనుగాని, ఒక వడ్డెయనీయు
నొకకుక్కయు చిరుతపులిచే జంపబడెను. మిస్ మెకాబ్రీ
తండ్రి కొద్దిలో మరణము దప్పించుకొనెను. విజయవాడవంటి
పట్టణములో అడవిమృగములు చెలరేగుట వింతగ నున్నది.

ఫిల్లిస్ సర్కసు:- అత్యమోఘమైన ఈ సర్కసు
నేటి రాత్రి 9-30 గంటలనుండి అటల ప్రారంభించును. నేడు
ప్రథమ ప్రదర్శనము. శనివారము ఆదివారములందు సాయం
త్రము 4-30 గం. నుండి సాయంత్ర ప్రదర్శనములు జరుగును.
28 సంవత్సరముల క్రిందట ఇచ్చటికి వచ్చినప్పటికంటె ఇప్పు
డతిప్రశస్త మగు ప్రదర్శనము లుండునని తెలుపబడినది. అవరి
మిత్తాహోదకగముగ నుండుననుటకు సందేహములేదు. పాత
కులు ఈ సర్కసు ప్రదర్శనములను దిలకించి యానందిం
చురు గాక.

సీత

రించిరి.

యన్న దారుణ

న పి మ్మట వారి

చివరకు మనవారికి మంచి

ప్రతియుద్ధము నెనరించి అక్ర

వశపరచుకొనిరి. 100 గురు శత్రువైనికులను

ఉద్యోగులను, 7 మరఫిరంగులను బట్టుకొనిరి.

ప్యారిను వైమానికదాడి

లండను, మార్చి 8:-పరాసు అధికారు లిట్లు ప్రకటిం
చుచున్నారు. ప్యారినుమీద నొనరించిన వైమానికపుదాడిలో
పదిపందెండుదళము లుండెను. వారిని విమాన విధ్వంసకు
లును ఈవిమానములను భయంకరముగ మార్గొనెను. అచట
నివసించుచుండెడి వారలలో 9 గురు చంపబడిరి. 39 గురుకు
దెబ్బలు తగిలినవి. కోంపీవద్ద నొనకోధా నేలకూల్చబడెను.
దానిమీద నున్న నలుగురు వైనికులు నిర్బంధింపబడిరి.

లండను, మార్చి 9:-పరాసువారి లిట్లు ప్రకటిం
చున్నారు. అనేక శత్రువైమానిక దళములు ప్యారిను మీద
దాడుల నొనరించినవి. వివరము లింకను తెలియలేదు. క్రిందటి
దాడిలో కంటె ఈ దాడియందు గలిగిన నష్టములు చాల
స్వల్పమని నమ్ముచుడు చున్నది.

లండను, మార్చి 10:-పరాసు అధికారు లిట్లు ప్రక
టించుచున్నారు. ప్యారిను మీద నొనరించిన దాడివలన 41
కై దీలు చంపబడిరి.

ప్రాన్సు దృఢనిశ్చయము.

ప్యారిను, మార్చి 9:- బోలోగారిని గురించి అడిగిన
ప్రశ్నలపై ఛేంబరులో ప్రత్యుత్తరము నొసగుచు ఎం. క్లెమెం
తోగారు చునోద్యోగితమగు ఉపన్యాసమును గావించిరి. ఆం
రువారు పరాసువైనికులను ప్రజలును మంచి దైర్యముగగలిగి
యుండవలయుననిరి. శత్రుప్రయత్నములు నిష్ఫలములగు నని
వైనికు లు మంచియుత్సాహముతో నున్నారు. రుష్యా ఫ్రాన్సు
నికు డ్రోవా మొనరించినను ఇంకను యుద్ధమొనరించుటకు తన
యత్నము. దురదృష్టవశమున రుషేనియా లొంగిపోయెను. విజ
యమునొనగూర్చు యుద్ధమునందలి కడపటి నాల్గవస్థితి వచ్చిన
దని ఫ్రాన్సు తెలిసికొనినదని తనవ్యక్తము. అందఱిని నిరా
యుధుల జేయవలయునను ఫ్రాన్సు సాంఘికవాదుల యుద్ధ
పూర్వజాంతనచనము లింత చేసినవి.

రుష్యాసంధి

లండను, మార్చి 8:-ప్యారిను, రోములందలి రాసు
బాదుల ననుసరించి మేడ్రిడు నందలి రుష్యులు రాయబారులు
ద్రెస్సులికోవిన్స్కీ సంధిని తా మంగీకరింపమనిరి. రుష్యా తర
పున సంధికిము చేసినవారు స్వచ్ఛమైన అధికారములు లేని
వారని వారివాదము.

ప్రచురము.

ఈ పత్రికలో 9-2-18 వతేరా తేదీలను ప్రచురపర
చిన జోదాజీసీనాజీ గార్లకున్న నాత్తుమల్ సేర్ మల్లు గార్ల
కున్న జరిగిన నారకంట్లాట్ట ఏలము విషయమున వ్యవహా
రము 16-2-18 తేదిన నాత్తుమల్లవారు జోదా జీసీనాజీవారికి
10210-0 యిచ్చి వ్యవహారము పరిష్కరించుకొనిరి.

తెజవాడ. } జోదాజీసీనాజీ
20-2-1918.

కలకత్తాలో సీత

నువాడు తా నొక తేనుకు పోటవారికి కొడుకై పె
లను సరఫరా చేయుటకు దస్తావేజును వ్రాసితి ననియు
ట్టెల చేయించుటకు తయ్యుద్దదశ్యము లేదనియు తనన్నే
నాతుడగు భూపేంద్రనాథ మిత్తర్ అనువానియొద్ద నాలుగు
వాయిదాలలో నెయ్యిరూపాయలకు పుచ్చుకొనెను. వాడా
ద్రవ్యములలో గొంత తన స్వంత వ్యయములకు వినియోగ
పరచినట్లు భూపేంద్రనాథ మిత్తర్ తెలిసికొని తనన్నే హి
తునిని పోలీసువారికి బిచ్చగించెను. వారు వానిని పట్టుకొని కేసు
చేసిరి. కేసు విచారణ జరుగును.

తనభార్యను తనకు ఒప్పించివేయవలసినదని ఆర్జీ
వెట్టుట:- వంగదేశములో జొరబాగ్లో రాబున్ కృష్ణ
ధర్మమిత్తర్ అనువా డొకబాలికను వివాహమాడి ఆమె తన
తల్లితోగూడటపునువారకీయలలో నివసించుటకు అతడు ఆం
గీకరించెను. ఏకారణములచేతనో పోలీసువారు వారియిద్దరిని
మఱియొక గృహమునకు పంపి తమయధీనములో నుంచుకొనిరి.
నాభార్యను నాకోప్పగించవలెనని అతడు జొరబాగ్ సబ్
డివిజనుల మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో ఆర్జీ వెట్టుకొనెను. పోలీసువా
రాబాలికను సురక్షితమగుచోటునుకొనెనని కోర్టుఇక్స్ ప్రెక్టరు
గారునడిచిరి. ఏవద్దప్రకార ముమేల పోలీసువారు ఆఫీసును
దాచిరి. ఆమెగూర్చి ఆమెభర్త గాయదాచేసినయెడలఆమె
ను అతనిపరమచేయటకన్న పోలీసువారికి గత్యంతర మేము
న్నదని మేజిస్ట్రేటుగారు ఇక్స్ ప్రెక్టరుగారిని ప్రార్థించిరి.
ఈ బాలికను కోర్టుకు బిలిపించునంత అగత్యము కలుగు కేసే
మైన ఉన్నదేమో తెలియవరచవలసినదని మేజిస్ట్రేటుగారు
డిప్యూటీ కమిషనరు గారికి వ్రాసిరి.

జింగులూరు మార్వాడీ బాలిక హత్యకేసు:- ఈకే
సు సాక్షివిచారణ ఈసెల 8వ తేదీన జరిగినది. 17 గురు సా
క్షులు ఆసనమున విచారణచేయబడిరి. సాక్ష్యము చెప్పినవారి
లో హత్య గావించబడిన బాలికనువతల్లి గూడ సాక్షియు
చెప్పినది. హత్య జరిగిననాటి రాత్రి తాయమ్మ, యశోదాబా
యితోగూడ మాయింటికి వచ్చి చుమ్మకు ఒచ్చి మామ ధై
ర్యము చెప్పసాగెనని సాక్ష్యము చెప్పెను. నరకబడిన అవయ
వములు మాటుకట్టుబడిక గోనెరంచి తనది అయినట్లును నుమా
రు రెండుమాసములక్రితము నాగ తన యింటికి వచ్చి దానితో
సారిపోయినట్లును నుజ్జెయిక సాక్షి చెప్పెను. యశోదాబాయి
కొన్ని నగలను, చెంబు, తప్పేనా మున్నగు సాత్రసామాను
తనయొద్ద కుడువదెట్టెట్లును గూర్గురు మార్వాడీను చెప్పి తన
తెక్కలను అగపరచిరి. సెగ్నలింగు పాతశాల ఉపాధ్యాయు
లు తల్లి నెంటు ఆర్. పి. విల్సన్ గారు గోనెరంచి ఛాయాప
టునుగూర్చి సాక్ష్యము చెప్పిరి. అసాయంకాలము యశోదా
బాయి, తాయమ్మలు, తాయు మార్గములో కలిసికొనినట్లును
వారియిద్దరుతప్పిపోయినమా ర్వాడీబిడ్డగూర్చి మిక్కిలియిరుగుము
కలిగినటువారియిద్దరు తమతో జేప్పినట్లునునుజ్జెయికసాక్షులు

విశాఖ పామహానందము

(తొలి పాదము)

అంధకారులు

అంధకారులను విమోచయింపదాడి.

అంధకారులు 8:— గత శతాబ్దము రాత్రి శత్రు విమానములు తూర్పుతీరమున దాటి అంధకారులను చేరును.

అధికారులను వెలకువ.

అంధకారులు 9:— ఉత్తరముననున్న విద్యుత్ ప్రభువును సుభించినందువలన శత్రువిమానములకు సుకరమై అవి తూర్పుతీరమును సులభముగ గుర్తించినవి. అనాడు చంద్రుడు లేకుండుటచే, అంధకారులను కిరియోతయు ఆశ్చర్యమున గలిగించెను. తీవ్రమగు గాఢమును వీచుచుండెను. అధికారులు కడు మెలకువతోనుండి తక్షణము మెల్లనిట్టి వర్షము కురిపించిరి. బ్రిటిషు వాయువిమానములు అతిశీఘ్రముగా అంతరించి పైకెగిరి శత్రువిమానముల నంటబోయెను.

వివరములు.

అంధకారులు 10:— నిన్నటి రాత్రి దాడిలో అనేకము లగు బాంబులు అంధకారులను సమీపముననున్న జనసంక్లిష్ట మగు నొక గ్రామముపై బడెను. 5 నివాసగృహములును, ఒక వైద్య సేవాశాలయును ధ్వంసమయ్యెను. ఒక ఇంటినుండి ఒక పరిచారిక, బాంబు ప్రేలుకులన పై యంతస్తువిూది కెగియ గొట్టి బడి ఆమెకు మణికట్టునందు కొంచెము బెణికెను. ఇంకొక ఇంటియందు బాంబుల ప్రేలుకుచే ఇంటిలోనున్న లెగసి మంచముపై బడెను. దానికింద నిద్రింపు పండుకొనియుండిరి. వారి కేమియు నపాయము గలుగలేదు. వారు మెల్లగా ఆతలు పులుక్రింద జేరి, ఇల్లు కూలుచుండగా, తలచాచుకొని బ్రతికిరి. కూలిన గోడలక్రిందను, సామానులక్రిందను అనేకులు పడి యుండి నేటి వర్షాన్నియు ప్రాణములతో బయటికి వీచు బడిరి. ఒక మునుష్యుడు నాలుగు అంతస్తుల ఎత్తునుండి క్రింద బడెను. అతనిపై ఒక ముడుకలివాసి యుండుటచే, అతనికి ప్రాణాపాయమేదయు గలుగలేదు. అతని తలయొద్ద ఒక పెట్టె విరుగుటచే కొన్ని గాయములు మాత్రము తగిలెను. ఒక ఇంటిలో పై యంతస్తుపై నుండిన ఒక స్త్రీ ఆ ఇల్లు కూలుటచే, క్రిందబడుచు, ఒక గోడపై అడ్డుకొని 2 గంటలసేపు స్వహ దప్పియుండెను. అన్ని బాధారక్షకవర్గమువారి సహాయమున ఆమె మఱల బ్రతికెను.

అంధకారుల దాడి.

అంధకారులు 11:— నిన్నటి రాత్రి అంధకారులపై జరిగిన విమానపుదాడి అంధకారుల రాత్రులందు జరుగు విమానముల దాడులలో మొదటిది. బాంబుల కబ్బము క్రమక్రమముగా దగ్గరకు వచ్చుచున్నట్లుండెను. అతి త్వరలో అంధకారులపైనే ఆశ్చర్యము కలిగి తక్షణముగా రానున్నతో ఒక గంటసేపు బాంబులు ప్రేలెను.

నష్టములు.

అంధకారులు 12:— అంధకారులపై నిన్నటి రాత్రి జరిగిన విమానముల దాడియందు 11 మంది మరణించిరి. 46 మందికి గాయము తగిలెను. ధ్వంసమైన మందిరముల యడుగున మణి 6 జీవములు పడియున్నవని తలంపబడుచున్న దని వార్తాస్థానమువారు ప్రకటించిరి.

దాడివివరములు.

అంధకారులు 13:— వార్తాస్థానమువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. — నిన్నటి రాత్రి 7, 8 శత్రువిమానములు దాడిసలిపెను. రెండువిమానములు అంధకారులపై బాంబులు వేసెను. మొదటి రెండువిమానములను భేదమునదిమిగా అంధకారులదికి వచ్చుచుండగా వెనుకకు తిరిమివేయబడినవి. మూడవది ఎన్నెన్నటిరమున దాటి అంధకారులందలి వాయువ్య వైపున భాగములపై బాంబులు వేసెను. నాల్గవది ఎన్నెన్నటిరమున దాటి అంధకారుల ఉత్తరభాగమునందు బాంబులు వేసి అంధకారుల నగరము గుండ దక్షిణభాగమునకువచ్చెను. తక్కిన విమానములు వెనుకకు మరలింపబడెను. ప్రజల ఆస్తులకు కొంతనష్టము గలిగెను. అనేకగృహములు ధ్వంసము లయ్యెను.

నౌకానిర్మాణస్థానములు.

పనివారల ఆలసత

అంధకారులు 14:— నౌకానిర్మాణ పారిశ్రామిక వర్గమువారును, నౌకానిర్మాణ స్థాన వ్యాపార సంఘములును ఈ క్రింది విధమున ప్రకటించెను. — సర్ ఎన్. ఎస్. గడ్డెన్ గారు తెలిపిన విషయములు నౌకానిర్మాణ స్థానములందు విశేష ప్రోత్సాహము గలిగించెను. నౌకానిర్మాణవిషయాధికారులును పనివారలును గలసి రాబోవు వారము ప్రత్యుత్తరమును ప్రకటించెదరు. కడచిన నవంబరు మాసమునందు నౌకానిర్మాణ శాఖలో దోర్లగులు ప్రధాన మంత్రిగారికి పంపిన విజ్ఞాపనమునందు తాము స్థిరముల వైపునకును దెలిసికొంటిమని తెలిపిరి. అట్టి రాష్ట్ర ప్రభువులలో మొదటి ప్రభువు పక్షమున బలపడెనుటయే వారి కావ్యము. ప్రధాన మంత్రిగారితో సంప్రదింపులన గల మేమియు గలుగకున్నచో, ప్రభుత్వమువారియందే దోష ముండును.

జర్మనుసాధి యన నర్థమేమి?

అంధకారులు 15:— కూర్మపరు నగరమున మహమ్మదము మొసరుచు ఆస్పత్రిగారిట్లు చెప్పిరి: ప్రపంచస్థితికి రెండు భీములు గలవు. సముద్రాధికారము; పశ్చిమరంగము. రెండును ఇంతవరకు మిక్కిలియందలివారి యధీనముననే యున్నవి. ఉద్దేశమునకును వైకుంఠమునకును గల విపరీత తారతమ్యము జర్మనుల సాధారణ భారములని చెప్పబడుచుండుట కంటె నెక్కువగ తెలుపున వింకేవియు నుండజాలవు. ఇది పరిపూర్ణ చరిత్రయందు దృష్టికంటె మిక్కిలి కఠినములు; తుచ్చములు. ఈ యుద్ధమునల్పింతునచే నాక్రమింపబడినప్రదేశములలో అంతర్జాతీయ సంఘమువారి యుద్ధవికారము మెటనే మనము ఇచ్చివేయని ప్రదేశ మొకటియు లేదు.

అంధకారుల దాడి తీవ్రముల దాడి వెడలుట

అంధకారులు 16:— వార్తా సంఘమువారిట్లు తెలుపుచున్నారు: గురువారమునాటి రాత్రి 11 గంటలపుడు కొన్ని విమానములు తూర్పుతీరమును దాటి అంధకారుల కేగినవి. దాడి ఇంకను జరుగుచున్నది.

“ట్రాంకు” వారము.

అంధకారులు 17:— “ట్రాంకు” వారాంతరము బోనగ్రామ మేయరు ప్రభువుగారి కొక సందేశము వంపిరి. వారు “ట్రాంకు” యుద్ధమున అంధకారులను లొంగిపడిన విరాళములకు వారందు దొరతనమువారి యభినందనముల దెలిపిరి. దేశమంతటినుండియు వచ్చిన విరాళముల లెక్క ఇంకను పూర్తి కాకపోయినను ఆవరముగ కొరబడిన 10 కోట్ల పానులకంటె ఎక్కువ ధనము వసూలయ్యె ననుటకు సందేహము లేదు. మన మే యుద్దేశములతో యుద్ధమున ప్రవేశించితిమో అనన్నియు లభించిన గాని యుద్ధమును వినుకకుండుటకు మన వారు భీష్మించుకొనినందు కిది ప్రబల నిదర్శనము.

బహుమతులు

అంధకారులు 18:— ఈ క్రిందివారికి మిలిటరీ గ్రాసు బహుమతు లొసగబడెనని అంధకారుల గట్టెలలో ప్రకటించబడెను. కెప్టెన్ ఎన్. ఎస్. వి. కే. కే. గారు. వీరమిత్రధైర్యమున శత్రు సైన్యంగక రాత్రికరకు శత్రువుల నెరించి రాత్రి సమయమున మంచి సేవతో శత్రువులకు జీక్కుతుండ వెనుకకు తప్పించుకొనిరి. కెప్టెన్లు ఆర్. ఎం. లామోరొస్; డబ్లియన్. హెచ్. ఓ. నెబు, రెజిమెంటు డి. ఎన్. హెచ్. నుబేదారు డబ్లియన్. గు. తాపాగారు. ఈ క్రిందివారికి ఇండియన్ డిప్టిగ్లెడ్ సర్వీసు బహుమతు లొసగబడెను. అసిస్టెంటు సర్జెంట్లు ఖాన్ సాహెబు సాజిద్ ఉద్దీనుగారు రాయసాహెబు శరత్ సాదుగారు.

అంధకారుల యుద్ధములు.

అంధకారులు 19:— సోమవారము మొదలు గురువారమువరకు నాలుగురోజులకు మొత్తము 460 లక్షల పానులు చేరినవి.

యుద్ధపు వైదీలను మార్చుకొనుట

అంధకారులు 20:— ప్రజల మందిరమున హోపుగా రిట్లు చెప్పిరి. కన్వెన్యమైన నుండి వచ్చిన సమాచారములను బట్టి యుద్ధ వైదీలను మార్చుకొనుటలో తురమ్ములు ఆంగ్ల సమాధానమున కొడబడుదురని తలపకచ్చును.

జర్మనుల వచ్చిన వైదీలు

అంధకారులు 21:— హేను గారిట్లు తొలి సంతతుచున్నారు. — జర్మనీ నుండి హోలెండుకు ముప్పది వైదీలు వచ్చిరి. వారచట నిర్బంధావాసమున నుండువారు. అందు కలకత్తా బొంబాయిల నుండి వచ్చిన వారు 12 రు గలరు.

నౌకలకు నల్లరంగు.

అంధకారులు 22:— 5 వ తేదీన సర్ ఇ. గడ్డెన్ గారు వివరించిన ప్రకారము నౌకలకు నల్లరంగువూయుట చాల ప్రయోజనకరమని నౌకాధికారిగారు తలచిరి. ఆ వివరములను విపులముగ ప్రకటింపవలెనని రక్షకవిభాగములకు సక్రమముగ వెంటనే ప్రారంభింపవలెనని వార్తాస్థానమిచ్చిరి.

మామ ప్రభుత్వ విరాళము

అంధకారులు 23:— పార్లమెంటు ప్రభువుల సభలో కర్జును, క్రూ, హోల్డెను ప్రభువులు జనరలు మామను ప్రశంసించిరి. విరాళముగా విరాళ మామోదించబడినది.

నిర్బంధితులు.

అంధకారులు 24:— నిర్బంధితులగుడ మార్చుకొనవలెనని ఆంగ్ల దేశమున నిర్బంధింపబడిన 15000 మంది జర్మనులలోను చాలమంది నిలువనైనికులు రూల్మనునందు నిర్బంధింపబడిన 8000 మంది ఆంగ్లేయులలోను 2000 మంది నావికులుగాన వారు సేవలో చేరుదురు. వారిని వదల వీలులేదని జర్మనులు నడివిరి గాన నిర్బంధితులమార్పు జరుగ నేరదని పార్లమెంటు ప్రభువుల సభలో డెబ్బి ప్రభువు నడిపెను.

బొగ్గుగనులవాండ్రు

అంధకారులు 25:— బొగ్గుగనుల పనివాండ్రలో అవివాహితులును అర్హులగువాని 50,000 మందిని సేవలో చేర్చుటకు దొరతనమువారు నిశ్చయించిరి.

జెల్లికోగారి బరతరపు

అంధకారులు 26:— అడ్మిరలు జెల్లికోగారి నేల బరతరపు చెప్పినదియు బహిరంగపరచబడదని “మోర్నింగ్ పోస్టు”, “వెస్టుమినిస్టరుగట్టు”, రెండుపత్రికలును వ్రాయుచున్నవి. పెద్దకేబి నేటువారికి తెలుపవగని ఇట్టి విషయముల చర్చించుటకే యుద్ధసభ నెలకొల్పబడెనని వెస్టుమినిస్టరుగట్టు వ్రాయుచున్నది. కేబి నేటువారి పరిపూర్ణ సమ్మతిని గైకొనినది యేకాభిప్రాయమైన జేము ట్రాన్స్ ఫోర్ము. అందు ముఖ్యముగ నావికాపాలనవిషయమున వీరంద అొకేయభిప్రాయము గలిగియుండుట అనుభవవేద్యము.

నౌకావిమానవిజయము.

అంధకారులు 27:— నావికాధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. సెంటు పియరేకే పెల్లీ వద్దనుండు సైనిక గృహములు రెయిల్వే కట్టడములమీద మన వైమానికులు విశేషముగ బాంబులు వేసిరి. మూడు కాలలకు సమముగ గుండ్లు తగిలి మంటలు పుట్టినవి. శత్రువుల ఒక పెద్ద విమానము మీదను గూడ వారు బాంబులు వేసిరి. ఆ సమీపమున నుండి సైనికులమీదను మోటారులమీదను మర ఫిరంగుల నుపయోగించిరి. ఒక విమానమును నేల గూల్చిరి. మన విమానము లన్నియు మరలినవి.

అధిని వేళనముల అధికారులు.

అంధకారులు 28:— అధిని వేళనముల సైనికోద్యోగులకు చిత్తరీ నాతిగ్య మొసగుట కొక సంఘ మేర్పరుపబడినది. పుడెములకాలము వచ్చినపుడు ప్రతిసంఘము వారును ఈ అధికారుల నాన్వీనించెదరు. ఆంగ్ల దేశమునగల దర్శనీయముల నన్నిటిని చూచుటకు గూడ సైనిక కంకాళము కలిగింపబడును.

ఇంజనీరులు.

లండను, మార్చి 9:— నేనును లాండను జార్జిగారను సాంఘాతిక యాంత్రిక సంఘము ప్రతినిధులతో ముచ్చటించిన వారు మనఃపూర్వకముగ తోడ్పడగలుగుదురని భావించుచు గా రనిరి.

యుద్ధ మంత్రివర్గము.

లండను, మార్చి 9:— 1917 లో జరిగిన పనినిగూర్చిన నివేదికమును ప్రకటింప నెంచి సిద్ధపరచిరి. దీనియందు చాల వివరములు కలవు.

యుద్ధవ్యయపుబిల్లు.

బోనర్లగారి యుద్ధవివరము.

లండను మార్చి 7:— పార్లమెంటునందు ప్రజాప్రతినిధి వర్గములో ఆర్థిక విషయ ప్రధానమంత్రియగు బోనర్లగారు యుద్ధవ్యయముల కొరతను 6000 లక్షల పానులకు ఒకటిల్లు నుప పాదించుచు, ఇదికంటె కుపపాదించబడినదిల్లులలో నిడియే ఎక్కువ మొత్తముగలదియని చెప్పిరి. దీనివలన మానమునం దుపపా దించబడిన 5500 లక్షల పానుల బిల్లు మొత్తమువలనను, ఈ సంచలన రాంతముకంటె (మార్చి ఆఖరువఱకు) చాలను. కడ చిన ఏప్రిలుమాసారంభమునండి ఈ నెల 9 వ తేది వఱకు దినమునకు 6557000 పానులు వ్యయమగుచున్నది. రహస్యకు మనమిచ్చిన అప్పు గాబట్టుకొనుటకు ఆశంగలదని తలచినను, ఆర్థిక పత్రమున జూపబడిన మదింపుకన్న వ్యయము 154000000 పాను లధికమైనది. ఈ ఆధిక్యము సేవల మీదనే గలిగినది. మెసపొటేమియా వెలసినందు సేవల కొరతను, రైలు రోడ్లను వేయట కొరతను, నవీ నౌకల నేర్పజుచుట కొర తను అయినది ఆ దేశములలో నూచింప బడిన ఇతర వ్యయ ములు కొట్టకొని పానులు ఆ గు నని తెలియచున్నది. నౌకాదళము వై వ్యయము 130 లక్షల పాను లధికమైనది. 9 పెన్సిల రొత్తల కొరత కిచ్చిన ధనము 170 లక్షల పాను లైనది. మార్చి 9-వ తేది వఱకు మిత్రమండలి వారి కిచ్చిన ఋణములు 12640 లక్షల పాను లయ్యెను. నవ అధినివేశ ములకు 1080 లక్షల పానులు (పాను అనగా 15 రూ॥ లు)ను ఆయ్యెను. అనగా మిత్రమండలి వారి కీయబడిన ఋణ ములు 4870 లక్ష లధికమయ్యెను. అధినివేశములకు 230 లక్షల పాను లధికముగ నీయబడెను. 1918 సంవత్సరాంతము నకు ఆంగ్లాజాతీయ ఋణము 59000 లక్షల పానులకు మించి యుండదు. ఇందు 16000 లక్షల పానులు మిత్రమండలివారికిని అధినివేశములకు నొసగబడెను.

ప్రాస్తు

పరాసుదొరతనము.

పారిసు మార్చి 8:— బోలో విషయములు మున్నగునవి చర్చింపబడినవి. పిమ్మట 400 మంది అనుకూలముగను 75 గురు ప్రతికూలముగను నోట్లనిచ్చిరి.

కాంప్రేయుద్ధము

లండను, మార్చి 5:— సర్ డగ్లసు హేగుగారి ప్రకట నము:— మిత్రమండలి సేన లధికముగ మార్చి నెడి తావులందు వెనుకభాగమున శత్రువులు సేనలనుచేర్చిరి. తక్కినరంగము లది పరకె దుర్బలము లయ్యెను. వానిలో కాంప్రేయొకటి, అచట టూంకుల నుపయోగించుటకును ఏర్పాటులను మరుగుమరుచుట కును చాలవకాశము కలదు. శత్రువులు సహాయ సేనలను రప్పించుటకు కనీసము 48 గంటలు పట్టునుగాన ఫిరంగులను కాల్చి మారాక వారికి తెలుపకుండ టూంకులను పదాతుల నుపయోగించి తీగకంచెలను ప్రేల్చినేయదగునని మేము హించితిమి. వారికి శత్రుత్వము తోడ్పడగలగునని తలచి తిమి. ఇట్లుచేసి వారికంచెలన్నిటిని ప్రేల్చి మొదటి దినమున ఉత్తరమున బోలోనును సమకూర్చుకొని కాంప్రే వంకను తూర్పున కాంప్రేయొద్ద సేనలనుచేర్చిన ఆశ్చర్యకరమున వారి వైకి నెడలించి వారివిధానములను విధ్వంసమొనరించి రాకపో కల కభ్యంతరము కలిగించి రైలుమార్గములను పాడుచేసికొత్త సేనరాకుండ నిరోధింపబడుచునని మే మూహించితిమి. ముట్టడి జరుగుటకుముందు ఫిరంగులను తెక్కివేయటకు పిలుకాల్చెను. గాన ఆకార్యము మాతన సేనకు భారమైనదిగాని వారు తనవిధిని పూర్తిగా నిర్వహించిరి. శత్రువులు చిలోకు వెనుకనున్న యిటుక గోడపొంత తీగముగ నెదిరించిరి. వారు మెస్మరీసు కాలవవం తెనను పగులగొట్టిరి. అందువలన మా ఆశ్చర్యకర విధాన

మున కభ్యంతరము కలిగినది. ఎటులైనను మొదటిరోజున మూడువోట్ల జర్మనువత్తిని 4క్లీ మెల్లవరకును చీల్చితిమి. 48 గంటలు పోరుజరిగిన పిమ్మట మా సేనలు నిలబడిపోయినవి. బో ర్లను అడవిమెట్టయను గ్రామమును ఇతరస్థలములను శత్రువుల అధీనమున నేయుండెను. అయినను మేము పోరు సాగించితిమని హేగుగారు కారణములను వివరించిరి. బోర్లను అడవి సం గ్రామమును వివరించిరి. 26-29 తేదీలలో నచటనున్న సైనికు లను మార్చగలిగితిమి. మేము మరల తలపడ నెత్తించితిమి. తరు వాత జర్మనుల ఆకస్మాదనమునలిపిరిని హేగుగారు ఫలితము లను నడిపిరి. నవంబరు 21వ తేదీని మాకు చాలననుకూలముగా నుండెను. మే మాకన్యకముగ నట్లు చిల్చుటచే మావారి కధి కోత్సాహమును వారికి నిరుత్సాహమును కలిగియుండును.

విమాన దళము

విమానసమరము లధికమయ్యెను. కాల మనుకూలముగ నుండెను. 400 బాంబులను తెక్కిలేని మరఫిరంగులను మా వైమానికులు వదలిరి. 10 విమానములను నాశనముచేసి 10 టిని తరిమితిమి. మావి మూడు కనబడుట లేదు. రాత్రివేళ మంచు పడుచున్నను మావిమానములు మెట్టువిమానకాలవైని బాంబు లను వేసి మరలివచ్చెను. అని హేగుగారు ప్రకటించిరి.

ప్రొంసు, మార్చి 11:— ఆమెరికా యుద్ధ కార్యదర్శి జేకరు గారు తమ యద్యోగీయ బృందమందలి ఏడుగురుతో ప్రాన్సునకు విచ్చేసిరి.

శత్రువులు భయంకరముగ నెదిరించుట

లండను, మార్చి 9:— నేటి సాయంకాలము సర్ డగ్లసు హేగుగారి ప్రకటించిరి. మెనిసుకోడ్డు దక్షిణ తటమునండి పోల్డెరు హాలుకు పీఠభూమి కు తర్రతటము వరకును గల సుమారు, మైలు వైశాల్యముగల రంగమును నిన్న రాత్రి శత్రువు లెదిరించిరి. శత్రువులు మనోనిశ్చయమునను, భయంకరముగు ఫిరంగులతోడను ఎదిరించినను పోల్డెరు హాయికు సమీప మున సెక్కువోటమాత్రము తప్పు తక్కిన అన్నివోట్ల నుం డియు వారిని తరిమివేసితిమి. అచట సుమారు 200 గజముల వైశాల్యము గల రంగమున శత్రువులు మా మొదటి పంక్తిలో కొంత ప్రదేశమును బట్టుకొనిరి. రాత్రంతయు భయంకరముగ పోరాడిన పిమ్మట మే మాప్రదేశమును మరల నాక్రమించు కొంటిమి. నెవోచువల్కి తూర్పున మేము దాడిచారుల తరిమి వైచితిమి. ఈ సమీపమున పోర్చుగీసు వారు విజయవంతముగ దాడి నొనరించి ఆ నేకమంది ఖైదీలను బట్టుకొనిరి. పూరు బాక్సునకు దక్షిణమున పశ్చిమ కెండు మండలియులు విజయ వంతముగ దాడి నొనరించి ఆ నేకమంది ఖైదీలను బట్టుకొనిరి.

లండను, మార్చి 9:— నేటి రాత్రి హేగుగారిట్లు ప్రకటించిరి. పోల్డెరు హాయిక్కు సమీపమున నిన్న సాయం త్రము వచ్చిన శత్రువులలో ననేకులను రాజుగారి రాయలు ఫిరంగిదళములవారు చెల్లాచెదురు చేసిరి. శత్రువుల కపరి మితముగ నష్టము గలిగెను. శత్రువుల యాధీనమునందున్న కొంత కందకపంక్తిని మరల పట్టుకొంటిమి. కొలదిమంది సైనికులను పట్టువడిరి. క్రిందటి మారు తెలుప బడి నివోచెవల్ దాడియందు పోర్చుగీసువారు రెండవ పంక్తి వరకును బోయిరి. అచటి శత్రుదళముల నపరిమిత నష్టములతో తరిమివేసిరి. ఆ నేక కందకములమీద బాంబులను వేసి నాటిని ధ్వంసముచేసి ఆ నేకమంది ఖైదీలతో తిరిగవచ్చిరి. పోర్చు గీసు వారికి కొలదిగ మాత్రము నష్టములు గలిగినవి. బాపామి కేంబ్రాయి రోడ్డునకు తర్రమున నున్న కందకములమీద మేము దాడి వేదలితిమి. ఓపీ సమీపమున లండను సైనికులు దాడి నొనరించి ఆ నేకమంది జర్మను సైనికుల జంపి కొలదిమందిని పట్టుకొనిరి. లాబాసి కాంబు కు తర్రతటమున శత్రువులు మహాతీవ్రముగ ఫిరంగుల గాల్చిరి.

నిన్నటిదినము వైమానిక సంరంభ మత్యధికముగ నుం డెను. మెనిసు, బుజిగ్నీ, గైజులవద్దను నెంట్లు క్వెంటినునకు తూర్పుననుగల కాలలమీద మేము నాలుగువందల బాంబు లను వేసితిమి. మేము 18 శత్రువిమానములను నేల గూల్చి తిమి. 10 ని క్రిందికి తరిమివైచితిమి. మా విమానములు మూడు కన్నించుచున్నవి. రాత్రి భాగమందు చాల అధిక ముగనున్న ప్రెస్నాయివద్దను, నెంట్లు క్వెంటినున కీరాన్య ముననుగల రెయిల్వే కాలలమీద 24 పెద్ద బాంబులను వేసి తిమి. మన విమానములన్నియు మరలినవి. నేటి మధ్యాహ్నము మెయినిజువద్ద నున్న కర్మాలయముల మీదను, బారెకిసుల మీదను ఒకటన్న బాంబుల వేసితిమి. పెద్ద మంట పుట్టెను. మన విమానము లన్నియు మరలినవి.

బెలియమువారి నిరోధము.

లండను, మార్చి 9:— శుక్రవారమునాడు మ్యాగోట్టు కు తర్రమున శత్రువులు తలపడి విఫలమైరి. మేము చాలమం దిన పట్టుకొంటిమి. మేము మరల తలపడి వారిని పారదోలి తిమి. 125 మందియు మరఫిరంగులనుచాల సామగ్రిలను స్థానము లన్నియును మా వశమైనవి. బుధవారమునాడు బెలి యనులు మాపిన సాహసము చిన్న యుద్ధములలో చాల ప్రేరేపనదగినది. బెలియను స్థానములను వశపరచుకొనుటకు జర్మనులు ప్రబల నైపుణ్యములతో వచ్చి తలపడిరి. వారు మొదట ప్రేలుడు సాధనముల నన్నిటిని ప్రయోగించిరి. దక్షిణమున శత్రువులతోడి గాని ఉత్తరమున వారధిద్రాక్షాత్తిగానున్న 7 స్థానముల నాక్రమించిరి. తీవ్రమగు పోరచట జరిగినది. ఒక్క బెలిజియము మేజరు 9 గురితోను ఒక మర ఫిరంగి తోను ఒక గంటసేపు 800 మంది జర్మనులను 12 మరఫి రంగులను నిరోధించెను. అంతలో మరియొక సేన ఆవారినిపోవు ట ఫిరంగుల ధ్వనిని విని అతనికి తోడ్పడెను. ఇంతలో పెద్ద సేన మార్చిని శత్రువులను పారదోలెను. వారు జర్మనుల స్థానిముమీదుగా చిన్నవంతెనమీద గుండ్ల కగ్గమై పోవలసి వచ్చెను. చివర కన్నిస్థానములను బెలియమువారు మరల వశ పరచుకొనిరి.

పాశ్చేండ్డెయిల్ యుద్ధము.

లండను, మార్చి 9:— బ్రిటిషు ప్రధాన కార్యాల యమువద్ద నున్న రైటరుగారి విశేషవడ్డెట్లు వ్రాయుచున్నా డు. నిన్నటిదినము పాశ్చేండ్డెయిల్ ముఖ్యభాగమున జరిగిన యుద్ధము ఈసంవత్సరపు యుద్ధములలో పెద్దది. వార్షి టను లాంజిమార్కుల మధ్యనుండు రంగము నంతటిని నిన్న రాత్రంతయు శత్రువులు తీవ్రముగ ముట్టడించిరి. గాను పెల్లుల విశేషముగ నుపయోగించిరి. హాతాల్పు నవమునకు దక్షిణ మున సెక్ మైలు రంగమున శత్రుదళము లుపయోగింపబడినవి. అయినను శత్రువులు మహాతీవ్రముగ దార్చిన బడిరి. అంత ననేకప్రదేశములలో శరపరంపరలుగ వచ్చుదళము లన్ని యు వెనుకకు మరలినవి. అయినను కుడితటమున క్లేమ్యేరు వెన్సరు దళములు కొన్ని ప్రదేశములందలి బలములు వెనుకకు పోవలసినవాయెను. మరికొంచెము సేపయిన పిమ్మట యార్క్ మైరపదాలి దళము మహాతీవ్రముగ ప్రతియుద్ధ మొనరించెను శత్రువులు దుర్భేద్యముగ నిలిచిరి. అయినను మనవారికోసాన లమునకు లాశజాలక తుదకు వారు పరుగెత్తిరి. శత్రువులు మొదట ఎదిరించిన ప్రదేశము నుండి వారు మూడు వందల గజ ముల దూరము పోవువరకును వెనుదరిమిరి. శత్రువుల కపరిమిత ములగు నష్టములు గలిగెను: ఉదయమున పంక్తియంతయు పూర్తిగ మరల యథాప్రకారము నెలకొల్పబడెను.

సాయంత్రపు యుద్ధము

మెనిసుకోడ్డున కావల శత్రువులు దినమంతయు భయం కరముగ యుద్ధము నొనరించిరి. వారి పదాతిదళములలో పెద్ద దొకటి మా పంక్తులలో కొంతవరకు ప్రవేశించెను. భయంకర మగు యుద్ధము జరిగెను. సాయంత్రపుయుద్ధ మంతగా బాగు లేకుండెను. శత్రువులు కొన్ని స్థలముల నాక్రమించుకొన గలి గిరి గాని రాత్రంతయు మా తుపాకులవలన నమితభాధ నొందించిరి. వాయుభారము మిక్కిలి బాగుగ నుండెను.

విజయ మంతములగు బ్రిటిషు దాడులు.

లండను, మార్చి 10:— బ్రిటిషువా రెట్లు ప్రకటించు చున్నారు:— నెంట్లు క్వెంటినునకు వాయవ్య భాగమునను, కేం బ్రాయికి నైర్వతి భాగమునను మేము విజయవంతముగ దాడుల నొనరించితిమి. ఆ నేకమంది శత్రు సైనికులు మరణించిరి. మే ము కొలదిమంది ఖైదీలను బట్టు కొంటిమి. ఆశ్చెంట్టియరీసు వద్దను, లైటు చెయిటికి తూర్పుతటమునను, మెనిసుకోడ్డు సమీపమునను, శత్రువులు తీవ్రముగ ఫిరంగులను గాల్చిరి.

శత్రువులశత్రుత్వములు.

లండను, మార్చి 9:— లాపాంపెలో, అవోకోరు లలో శత్రువులు తీవ్రముగ ఫిరంగులను కాల్చిరి. మాంగెలువద్ద శత్రువులు తలపడిచాలవద్దపడిపోయిరి. అని పరాసువారు ప్రక టించిరి.

స్క్రేపులోను రివికోరులలో శత్రువులు ఫిరంగులను కాల్చిరి. మెనిసుకోడ్డునకును అడవికిని మధ్య నిరుపీడుల వారు ను ఫిరంగులను కాల్చిరి. మ్యాజుకు కుడితటమును ఆల్బానునం దు తర్రమునను శత్రువులు ఫిరంగులను కాల్చిరిని పరాసువారు ప్రక టించిరి.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము.

(0)

సెనేటు సభ మరల శనివారము సాయంకాలము 8 గంటలకు శివస్వామి ఆయ్యరుగారి ఆధ్వర్యమున క్రింద సమావేశమయినది.

ఇంటరుమీడియేటు పరీక్ష.

మా. జె. హెచ్. స్టానుగారి తీర్మానము నుపపాదించి:—“178 వ రెగ్యులేషనులో ప్రతి వత్సరమున నేర్పరుపబడు” అను మాటల తరువాత “ఏవత్సరమున నేర్పరుపబడు” అను మాటలను 1250 పంక్తులుగల ఇతర పద్యములు చేర్చి వచన గ్రంథములు, మూడు యితర గ్రంథములును యొందవలెనను మాటలను జేర్చవలయును. ఈ ప్రస్తావనను సమాన కార్యము గలిగియుండవలెను.” ఈ తీర్మానమును గూర్చి మాట్లాడుచు, ఆంగ్ల భాషను గూర్చి యొందింపవలెననియు, ఇందులోని పరిష్కారమును వృద్ధిగావింపవలెననియు మీరు నుడివరి. విద్యార్థులు వ్రాసిన పేపర్లు మిగుల గ్రాంథికముగనున్నవి. కాని ప్రతివిద్యార్థియు తన యిష్టానుసారముగ గ్రాంథిక భాషనుగాని, వ్యవహారమునకు తగిన భాషనుగాని నేర్చుకొనుట కనుమోసగుట తగినవలెను. ఈ తీర్మానమున తెలుపబడిన పుస్తకముల సంఖ్యను తగ్గింప వలెననియు, ఆంగ్ల భాషకు ప్రాముఖ్యము నొసంగవలెనని యీ విషయమును సభ్యులు గ్రహించవలెననియు చెప్పిరి.

లిటిల్ హెయిల్స్ గారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

డాక్టరు స్వామినాథముగారి రాక సవరణమును ప్రతిపాదించిరి కాని అది అంగీకృతము కాలేదు.

సి. పి. రామస్వామి ఆయ్యరు, వలేశనుగార్లు తీర్మానమును బలపరచిరి.

తీర్మాన మామోదింపబడెను.

విజ్ఞాన శాస్త్ర పట్టములు.

విజ్ఞాన శాస్త్ర పట్టముల గూర్చి కొన్ని తాత్కాలికానవములను లిటిల్ హెయిల్స్ గారు రుపపాదించిరి. సి. పి. కేపుఆయ్యరుగారు కొన్ని సవరణల గావించిరి. వీనిని ఉపపాదకుల అంగీకరించిరి. తీర్మానము ముప్పై యైదవ బలపరపబడి సభ్యులచే నంగీకరింపబడెను.

వైద్య శాస్త్ర పట్టములు.

ఎమ్. డి. సి. ఎస్. ఎల్. ఎమ్. ఎస్. పరిక్షాకాసనములలో కొన్ని మార్పులను గావించవలెనని మిల్లరుగారు రుపపాదించిరి. చంద్రకేళియ్యరుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. తీర్మాన మంగీకరింపబడెను.

ఆర్థిక శాస్త్ర పట్టములు

ఆర్థిక శాస్త్రమున 1918-19 వత్సరములనుండి పట్టముల నొసంగవలయునని స్టేబురుగారి తీర్మానము నుపపాదించిరి. ఎ. రంగస్వామిఆయ్యరుగారు లేచి, పట్టిక పై నామముకూడ అందు జేర్చవలయునని యొకసవరణనుచెప్పిరి. సవరణ మంగీకరింపబడలేదు. తీర్మాన మామోదింపబడెను.

విశ్వవిద్యాలయోపన్యాసములు

1918-19 నుండి 9 సాధారణపు ఉపన్యాసము లొసంగబడవలెనని తీర్మానము నుపపాదించిరి. ఇది అంగీకరింపబడెను.

దత్తమండలపు కళాశాలలోని ఇంటర్మీడియేటు గ్రూపును విజయనగరపు కళాశాలలోని బి. ఏ. పరీక్షయందలి గ్రూపు II ఎ విషయమును విశ్వవిద్యాలయమున సమైక్యముగావించబడినది.

సర్ విలియము వెడ్డెరుబరను పేరున నొక బహుమాన మొసంగుటకు చందాలవలన వసూలైన 6000 రూపాయలను సి. పి. కేగా రొసంగిన 750 రూపాయలను సెనేటువారికి కరించిరి.

ద్రావిడ భాషలు.

ఈ భాషల గూర్చి ప్రత్యేకోపన్యాసముల నొసంగవలెననియు, వీని సారస్వత చరిత్రమును వ్రాసవలెననియు కృష్ణ స్వామి ఆయ్యరుగారికి తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టిరి. ఈ విషయమై యొందించుట కొక సంఘము స్థాపింపబడెను.

“కళాశాలల పరిశీలించుటకు బోవునపుడు సిండికేటు సభ్యులకు ప్రయాణ భోజన ఖర్చులు గాక కొంత ధనము నిచ్చు ఆచారమును మానవలెనని వలేశనుగారి తీర్మానము నుపపాదించిరి.

ఈ విషయము ముందు సభలో చర్చింపబడును.

బెజవాడ మ్యునిసిపల్ కౌన్సిలువారి

ప్రకటన.

1918 - 19 సం॥ పబ్లిక్ వర్క్స్ అసగా రోడ్లు, యిండ్లు (డ్రాయినుకాలువలు మొదలైన మ్యునిసిపల్ పనులు కంట్రాక్టు పుచ్చుకొన దలచినవారు ఈ నెల 20 వ తేదీ సాయంకాలము 8 గంటలలోగా బెజవాడ మ్యునిసిపల్ వైరుమెంట్ గారి ఆఫీసులో నీలుచేసిన టెండర్లు దాఖలుచేసికొన వలసినది. టెండరు తొ. 1000 ధరావతు దాఖలుచేసుకొన వలసినది. సదరు యీ టెండర్లు ది 25-3-18 తేదీన తెరువబడును. అన్ని టెండర్లు వైసలు అయిన పిదప ఒప్పకొనబడిన టెండర్ల తాలూకు సామ్యు తిరిగి యిచ్చివేయబడును. పెద్దయ్యలు చేట్టువగై రాలు సంజాయిషీ మ్యునిసిపల్ ఆఫీసులో అడిగి తెలుసుకొనవచ్చును. అంగీకరించిన టెండరు తాలూకు సామ్యు, లెక్కలు, అడిటుగారి తనిఖీ అయిన పిదప వాపసు చేయబడును. (1105) మునిసిపల్ ఆఫీసు బెజవాడ.

ద. బి. వెంకటప్పయ్య. CHAIRMAN M. C. Delegate

నోటీసు. (1075)

గోదావరి జిల్లా కాకినాడ తాలూకా ప్రస్తుతం ఉండునూ కాపురస్తులు శ్రీ రాజా ఇనుగంటి వెంకటరాజగోపాలరాజుగారి గ్రామం తా. సామర్లకోట పెద్దాపురమునకు మధ్యను ఉండునన్న అంటుమామిడి తోటయొక్క యీసంవత్సరపు ఫలము ది 22, 23 మార్చి నెలలో తోట ప్రదేశముందు వీలము పొడుచున్నాము. కాబట్టి వలయువారు సదరు ప్రదేశమునకు దయచేసి ఈదిగువ వరతులకు లోబడి పాడవచ్చును వరతుల వివరము.

- 1. నుమారు య 80 ల విస్తీర్ణముగల తోటలో ఉండు నన్న ఎన్నిక గల పలువిధములగు అంటుమామిళ్ళున్నా జీడిమామిళ్ళున్నా మొత్తం (తక్కిన ఫలవృక్షములు గాక) 2. నుమారు రెండువేల అంటుమామిళ్ళున్న ఒక వెయ్యి జీడి మామిళ్ళున్న. 3. పాడదలచినవారు రెండువందలరూపాయలు ధరావతు ఇచ్చి పాడవలెను. 4. పాట భూయధరుమకున్న వారు మచ్చిలికాతోపాటు సగముసామ్యు ఇచ్చి వేయవలెను. 5. తక్కిన సగము సామ్యున్న చెట్ల కాయలు కోయటకు పూర్వము చెల్లించవలెను. 6. పాట కాలముందు ధరావతు ఇచ్చిన వారిలో భూయధరుమకొనిన వారి సామ్యుతప్ప తక్కిన వారి సామ్యు వాపసుచేయబడును. 7. తగు సంజాయిషీ యింకా కావలసినవారు యీ దిగువ వ్రాయబడిన వారికి వ్రాసి కనుగొనవచ్చును. కె. రామచంద్రరావు గారు, ఉండునూ } హుజూరు సిరస్తాదారు. ఆఫ్ గొల్లపూలు ఎస్టేటు, గోదావరి. 9-2-18 } క్యాంపు: సామల్ కోట.

నగర ము ధ ర లు

ఒక మాస మువలకే

పుస్తకభాండాగారములకును, పత్రికా సంకలనములకును సగమువలకు ఇచ్చెదము. పోస్టుఖర్చులు కొనువారివే. ఈ క్రింద చెప్పబడిన వేలలు ఆసలు వేలలు. ఢిల్లీ సామాజ్యము (ఆ 8) సుభద్రాదాస్ నీయము (ఆ 12) బృహద్వాసిష్టము (1-8-0) శ్రీ వచనభూషణము (ఆ 12) ఆంధ్రభగవద్గీత (ఆ 4) బాలార్చనా విధి (ఆ 8) బాల సనా ప్ర నామావళి (ఆ 1) సూర్యాష్టోత్తర శత నామావళి (ఆ 1) వేద్యకుల ధర్మచంద్రిక (ఆ 6) పర్యత సందర్శనము (2 ఆ) ప్రశ్నోత్తర శీవకళావిర్భావ దీపిక (ఆ 1) కుక్కుటేశ్వరశతకము (ఆ 1) పెద్దలనాటి ముద్దకథలు (ఆ 4) మూర్తిత్రయోపాఖ్యానము (12 ఆ) శ్రీనీతిపద్మరత్నావళి (8 ఆ) లోపామృత చరిత్ర (1 ఆ) రాజారామమోహనరాయలసందేశము (1 ఆ) ముఖ్య గమనింపు. — పుస్తకము లన్నియు ఒకేతూరి తెప్పించుకొనువారికి మాత్రము సగము ధరలు. హిప్పొటిసమ్ (మెస్ఫరిజమ్) (2-0-0) వ్యవహారచంద్రిక (ఆ 12) గాలిదిండ్లు ఆంధ్రముగ మణచనగును. జేబులో తీసుక వెళ్లవచ్చును. నోటితో గాలిని పూరించిన గట్టిగ తలదిండుగ మారును. వల రూ 1-8-0.

(1067) భాస్కర కంపెనీ, 23, బందరు ఏఛి, మదరాసు.

చూడదగిన మొదటి ఆట

12-3-1918వ తేదీ మంగళవారము

ఫిల్లిను సర్కసు

జంతుపరిషదము. భీకర సాశ్వాత్మకపదార్థనము. ఈ ఏడు వచ్చినవారు 85 గురు అసమానులగు ప్రదర్శకులు. రంగాలంకారము లభూర్వములు. మల్లేలగానము కియోపాట్రా కన్యపాములు విచిత్రమగు శేసుబిటను వైకలు నడకలు. జాకిన్సువర్గము మల్లులు! రోగ్లోయా క్రొత్త పెద్దపులులు! కల్లులుఫిల్లిను భయంకర సాశ్వాత్మకనాటకము ఏకకాలమున 50 మంది మనుష్యుల, గుర్రముల, జంతువుల పనులు జరుగును. ఆరంభము 12వ మార్చి 1918వ మంగళవారంరాత్రి 9-80, గం ప్రతి శనివారమును ఆదివారమును సాయంకాలము 4-80 గంటలకు ఆట జరుగును. స్థలము:— ఎస్.ప్లె నేడు మైదానము. టి కె. ట్ల రే ట్లు రు. 4, 3, 2, 1; అటాలు 8. (1094) బాప్సుప్లాస్ - మిస్సిస్కోరు కంపెనీ.

సర్వవృత్తిక విషనందీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు) 588 దుఃఖముతో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు. గుణము లేదని రుజువు చేయువారిలకు రూ 100 ఇవ్వం. ఇది ప్రతి వరుసమునం దుండవలసిన యావృత్తికవిషము. ఆంగ్ల, మూసాని, దేశీయవైద్యులచే పాక్షికగాంచబడియున్నది. ఎన్ని దినములంబినను మందు గుణముమాలిడు. తేలునకు మాత్రమే కాక ఎలక, తుక్క, పాము, జడ్డి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నువయోగింపును. వలపాకెట్ 1-3 0-8-0 పోస్టేజి 0-3-0. 1 దజ్జా పాకెట్ వల రూ 5-0-0. పోస్టేజి జేలు. ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొనువారికి పోస్టేజి ఇవ్వం. వర్తకులకు 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును. చిరునామా:— ధన లక్ష్మీ కంపెనీ, 6 కంకటేశుక్రమి వీధి, సాకారుపేట పోట్లు, మదరాసు.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయోషధములు బృహత్ మంజుష్టాదికావధ రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రశస్తమైనది. 1/2 పౌను సీసా రు 0-12-0. చంద్రవభ గుటి మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0. వాసవలేహము దగ్గునకు మంచిమందు. 1/2 పౌను సీసా రు 0-10-0. వ్యవహారములన్నియు వాంగ్మేయభాషలో జరుపవలయును. జాండూ ఫార్మ్యూటికల్ వర్కుస్ ఆయుర్వేద యోషధముల జేయువారు బొంబాయి నెం 13. The Zandu Pharmaceutical Works 388 The Ayurvedic Pharmacists. Elphinstone Road, Bombay, 13

మోహినీ తైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువ జేయును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు జేరును. సువాసన గలిగియుండును. 0-12-0 అమృతాంజనం దీపో, 6, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

మీ బాయిలర్లు

విశేష కాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలర్లు కామోజిష్"ను యుపయోగింపవలయును. దాని సుపయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక షెల్ ప్లీట్సుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు పట్టకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామోజిష్ యుపయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలర్లు చెడిపోకుండ ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు సలహాను గురించియు అసలు యేజంట్లకే వ్రాయవలయును.

5 గాలనులుగల రము 1-కి రు 26-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

తపాలపెట్టె నెం 553 రు

389

మదరాసు

(వై కామోజిష్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము.

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగదృష్టి, కనుకట్టు సభకట్టు, పరకాయ ప్రవేశవిద్య, వాయువేగ మనో వేగము, నాల్గలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, క్రియా సాధనము, మంత్రశాస్త్రము, భూత జైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి చీట్ల పేకతమాసాలు, విచిత్రవిద్యలగులభు, ఇంతేగాక మనుష్యునిమాయముచేయుట, చీకటిలోచదువుట, నీళ్లవైన నడిచిపోవుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, దీపముతో సమాధియగుట, మనుష్యుడు చిలుక యగుట, పెద్దపులిని చేసి చూపించుట, మనుష్యుని చంపి తిరిగి బ్రతికించుట, శరీరము లేని తలకాయచేత మాటలాడించుట, కండ్లకు గంతలు కట్టు కొని చూడకుండా వస్తువులపేర్లు చెప్పట, భూమిపయిన గజము యెక్కువ గాలిలో మనుష్యుని నిర్ధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి.

ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరు.

డబ్బు సంపాదించుట కిది సులభమైన మార్గము.

సెలకు వందలకొలది ద్రవ్యము ఆర్జించుకోగలరు.

ఈ వెద్ద గ్రంథము అమృతమనునది ఈ గ్రంథమును వి. పి. X 15 రూపాయలకు అమ్మబడును. ధరభాక్తు ధార లకు యీ గ్రంథమును రు. 4 ల కే ఇవ్వబడును. ధరభాక్తు వారు లనగా తమ ధరభాక్తుతోకూడ రు. 4 లను యీ క్రింది విలాసమునకు తక్షణమే మణియార్పరు చేసి తమ పేరును రిజిస్టరు చేయించుకోవలెను. (894-984)

పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

జీవితములు, నవలలు

1 గోపాలకృష్ణగోఖలే	0.8-0	1 మంజునతి	1-12-0
2 మహాదేవగోవిందరాణి	0.8-0	2 జగన్మోహిని	0-10-0
3 రామకృష్ణస్వామి	0.8-0	3 ఇందిరావసుంధరము	0-10-0
4 నివేదితాసోదరి	0.8-0	4 రంగరాజు	0-14-0
5 విదకజారి చక్రవర్తి	0.8-0	5 అమృతవల్లి	1-4-0
6 వార్ధింజి ప్రభువు	0.8-0	6 కళావతి	0-12-0

వై 12 గ్రంథముల నొకపర్వమును కొనువారికి తపాలాఖర్చులు మేమే భరించెదము. (982-409)

ఎం. ఆర్. కృష్ణారావు అందుకో, నల్లూరు.

301 పాత్ర్యపు వేంకటాచల 594

చండితులవారి సిద్ధావధములు.

లోకామయవార కస్తూరిమాత్రల నిష్పదైనను పరికింపుడు.

(ప్రతి వత్సరమునను అత్యుత్కృతిని సీసాలు విక్రయించుచున్నది.)

ఇండియానా మాత్రమే కాక; బర్మా, సిలోన్, మలియన్టీస్, గోవా, ఫిజి, బెలెంజ్, ఈస్ట్రాఫీకా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధావధమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామయవార" కస్తూరి మాత్రల సీసా మియింటు నున్న మొదల, మాటికి జైద్యుల సమయమును, నిరీక్షించి, మొర వెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శిలము, శిలవాతము, అజీర్ణము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధము, దగ్ధ, గజమునొప్పి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగునీకారము, చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్ధ, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధావధుల సేవనచే నాకృత్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

జైద్యులలో ననేకవిధము లగునట్టియు నుపయోగకరములగు కర్మాటక మాలికలనుండియు యావధములకు తయారు చేయుచుండురు.

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసా చుండును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపుత్రము, ప్రతిసీసాలో గూడి యుండును. 260మాత్రలను సీసా 4 అణాలు మాత్రమే.

6 సీసాల నొకసారి తప్పించుకొని	
టపాల ఖర్చుతోచేరి	రూ 1-8-0
12 సీసాలొకసారి కొనిన	2-12-0
25 సీసాలొకసారి కొనిన	5-0-0
సమస్త రోగములకు మూల్య అయ్యరే	
వీడు సిద్ధావధములు దొరకును.	

విలాసము:—శ్రీ సీతారావువ జైద్యులలో, మునూరు.

1000

రూపాయలు

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా

బహుమాన

మియ్యబడును

మీరు బలహీనులుగా నున్నారా? అయితే డి. మన్నాలాల్ గారిచే తయారుచేయబడిన లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బాను సేవించండి. దీనిని సేవించిన యెడల ధాతువు, రక్తపుష్టి, విశేషబలము, ఆకలి ఎక్కువ

అలభ్యము

మొదలయినవి. కలుగును స్వస్థస్థితియు, ధాతువు మూత్రములో కలిసిపోవుట, నీరుచురుకు, బహుమూత్ర వ్యాధి మొదలగునవి మానును. దీనివలన మంచి గుణము పొందిన అనేకులు రంగోన్, పినాంగ్, సిలోన్, ఆఫ్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాస్, ఈస్ట్రాఫీకా మొదలగునవి బహుమానపుత్రములు విశేషముగా పంపియున్నారు. కావలసినవారు అర్హజ్ఞాప్తాంతును పంపినచో బహుమాన పత్రికల కాపీ పంపుదుము. ఇది అబద్ధమని రుజువుపరచువారికి వై కనుభరచియుండు బహుమానము యిచ్చబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమూలముగా పొందవచ్చును. పార్శ్వముల కొను నప్పుడు "డి. మన్నాలాల్" అని యింతుట చూచి తీసికొనవలయును. అనుపాన పత్రిక పార్శ్వములో పంపబడును. ఏజెంటులు కావలసియున్నది.

15 తులారు లేబ్బీ కల రూ. 2-0-0. తపాలాఖర్చు 1-2 డబ్బాలకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు,

(619)

సాలామిసిరి మురబ్బాచిహ్, బెంగళూరు సిటీ.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసమర్త్యం

అగ్రకర్మకర్త కర్తవ్యవలన బనించు జాడ్యములకు కీరీటునువంటి మందు. కురుపులు, మచ్చలు, గండములను తొలగించు, ప్రాంతశోషమును అన్నివిధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన క్రమశుభ్రకారి

(శీతి)

జనాభాసాధారణంగా గల మిమ్ముల నిస్సంకయము, సహజమైన మధ్యవర్తిత్వము అన్నివిధములైన రోగములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పొడవైన రోగములను, మలబద్ధమును కాస్తానంబంధమును పోగొట్టి కర్మమును తుగ్గవలయును. శరీరారోగ్యమును గలుగజేయును. 18 రోజులవర కుండుటకు 4 టౌన్సుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తియందు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

అమృతాంజనము
అన్నిరోజులకు సిద్ధావధము.
చక్కని డబ్బితోసహా సీసా 1-కి 0-8-0
తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల
జారదోలును. వాయువుపోట్ల పోగొట్టును.
సువాసనగలిగి యుండును. వ్రతయింటునుండగినది.
ఏదని విచేతములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబు శెట్టిపేథి, మదరాసు, లేక 109 ప్రేరిరోడ్డు ఫోర్డు బొంబాయి.